

SWV
23-02

Jaarverslag en jaarrekening 2019

Stichting Samenwerkingsverband 2302 PO

Inhoudsopgave

A Bestuursverslag 2019

Voorwoord	3
A1 Bestuursverslag Stichting Samenwerkingsverband 2302 PO	5
2. Beleidsresultaten	9
3. Ontwikkelagenda	18
4. Bedrijfsvoering	20
5. Financiën	21
A2 Verslag Raad van Toezicht	32
A3 Organisatie	35
Bijlage: Verantwoording Functionaris Gegevensbescherming	36
A4 Kerngetallen en grafieken	38
A5 Instellingsgegevens	39

B Jaarrekening 2019

B1 Grondslagen	41
B1 Balans per 31 december 2019	43
B3 Exploitatieoverzicht 2019	44
B4 Kasstroomoverzicht over 2019	45
B5 Toelichting op de balans per 31 december 2019	46
B6 Niet in de balans opgenomen verplichtingen (passief)/ niet uit de balans blijvende rechten (actief)	48
B7 Toelichting op de exploitatierekening over 2019	49
B8 (Voorstel) bestemming van het exploitatiesaldo	51
B9 Gebeurtenissen na balansdatum	52
B11 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen	53
publieke en semipublieke sector	53

C Overige gegevens

C1 Controleverklaring	55
-----------------------------	----

Voorwoord

Hierbij presenteren wij het jaarverslag en de jaarrekening over 2019, waarin wij inhoudelijk en financieel verantwoording afleggen over het gevoerde beleid van samenwerkingsverband 23-02 PO. Het bestuursverslag en de jaarrekening zijn opgebouwd volgens de beleidsmatige thema's uit het ondersteuningsplan en de werk- en ontwikkelagenda 2.0 die is opgesteld voor 2019 en 2020. Deze agenda is ons kompas geworden.

De ontwikkelthema's voor SWV 23-02 PO zijn:

- Doorgaande lijn/ ontwikkeling jonge kind
- Dekkend netwerk
- Onderwijszorgarrangementen

De jaarrekening laat wederom een gezonde financiële huishouding zien, nu over 2019. We hebben de reserve de afgelopen jaren afgebouwd tot een niveau dat past bij onze organisatievorm. Dat betekent dat we een minimale reserve hebben en daarbij vrijwel alle beschikbare middelen doorzetten naar de schoolbesturen.

De verevening is in 2019 geëffectueerd. Dat betekent dat de bezuinigingen nu volledig zijn doorgevoerd. Kijken we naar de deelnamepercentages, zijn deze gestabiliseerd. Dat betekent dat deze niet zijn gedaald tot het niveau waarop de verevening is gebaseerd. Vorig jaar hebben we dit al in de begroting verwerkt en samen met de aangeslotenen bepaald dat we het huidige deelnamepercentage vooralsnog accepteren. We moeten wel goed blijven monitoren of kijken of het lukt om de ondersteuning op orde te houden.

Met collegiale groet,

Peter Breur, voorzitter bestuur SWV 23-02 PO

A. Bestuursverslag

A1 Bestuursverslag Stichting Samenwerkingsverband 2302 PO

1.1 Stichting

Het Samenwerkingsverband 23-02 PO heeft een omvang van 19 schoolbesturen¹, 175 basisscholen, 5 scholen voor speciaal basisonderwijs en 6 SO-scholen met ongeveer 33.000 leerlingen in de gemeenten Enschede, Hengelo, Haaksbergen, Hof van Twente, Oldenzaal, Dinkelland, Borne en Losser.

De missie van het SWV 2302 PO is:

Voor ieder kind is er onderwijs dat past bij zijn/haar ontwikkeling, waarbij leerkrachten uitgaan van verschillen tussen kinderen en de schoolbesturen het proces in de klas (het primaire proces) ondersteunen. Hierbij gaan we uit van het principe: regulier waar het kan, speciaal waar het nodig is: alle kinderen op de juiste school!

De visie van het SWV is dat alle kinderen in de scholen van de aangesloten schoolbesturen onderwijs genieten dat past bij hun cognitieve, sociaal-emotionele, lichamelijke en creatieve ontwikkeling.

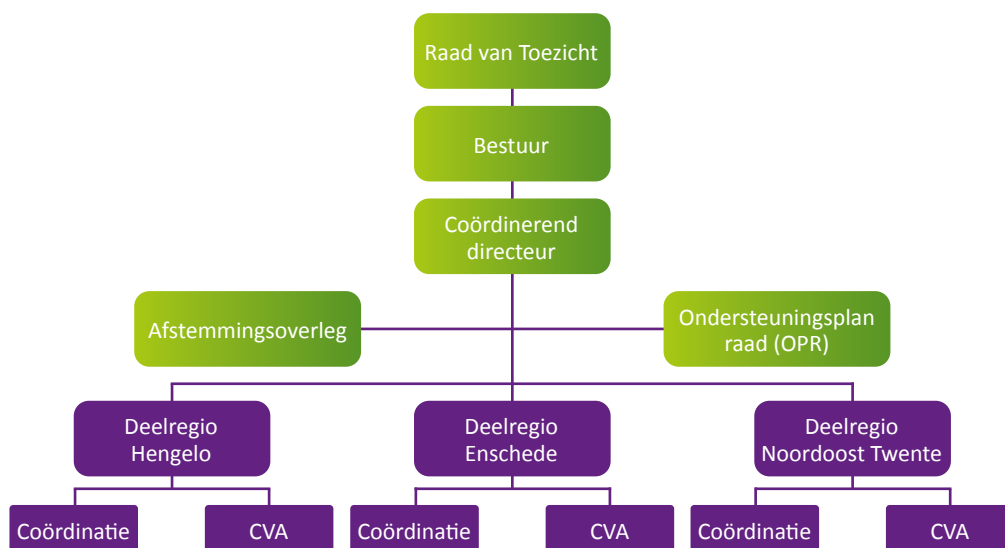
Uitgangspunten:

- Leerkrachten in onze scholen werken (samen met ondersteunend personeel) opbrengstgericht en handelingsgericht/oplossingsgericht.
- Het kind staat centraal, altijd samen met zijn/haar leerkracht. Leerkrachten gaan daarbij uit van wat kinderen nodig hebben, zodat zij kunnen aansluiten bij wat het kind nodig heeft, met oog voor hun talenten.
- Ouders zijn betrokken en educatief partner.

Het SWV 23-02 PO heeft een decentraal model. De rechtsvorm is een stichting met een bestuur waarin vanuit elke deelregio en het SO (speciaal onderwijs) een schoolbestuurder vertegenwoordigd is. De decentrale aanpak waarvoor in het Ondersteuningsplan is gekozen wordt zichtbaar gemaakt in het opereren in drie deelregio's, die geografisch geordend zijn. In de deelregio's zijn goed functionerende steunpunten passend onderwijs (onderwijs ondersteuningscentrum) ingericht en er is een coördinerend team actief met een vertegenwoordiging in het afstemmingsoverleg (zie later). Verder beschikt elke regio over een Commissie van Arrangeren (CvA) ten behoeve van de afgifte van Toelaatbaarheidsverklaringen (TLV's) voor SO en SBO en over een commissie 10-14 voor een soepele overgang naar het voortgezet onderwijs. Er is een rechtspersoon ingericht met een Bestuur en een Raad van Toezicht (RvT).

1 Een overzicht is opgenomen bij de instellingsgegevens

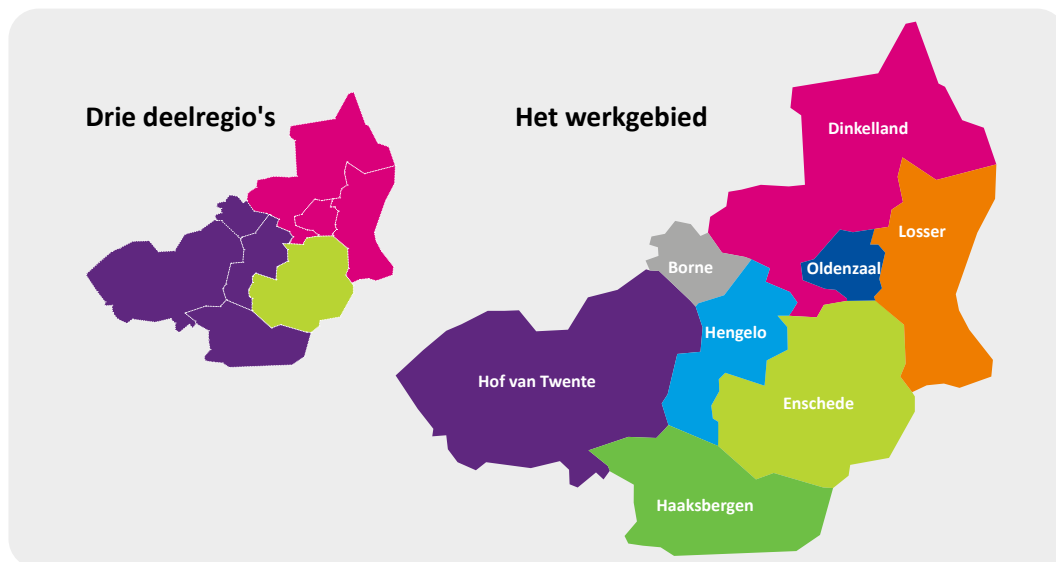
1.2 Organogram

1.3 Bestuur

Het bestuur bestaat uit een vertegenwoordiger van de deelregio's en een vertegenwoordiger van het SO (4 leden). Het bestuur stuurt een coördinerend directeur aan die beleidsvoorbereidende en uitvoerende werkzaamheden verricht. Het bestuur stelt het beleid vast en monitort de beleidsuitvoering. Van de bestuursleden wordt verwacht dat zij ontwikkelingen en beleidsuitspraken nauwgezet communiceren met de overige schoolbesturen in hun eigen deelregio.

1.4 Deelregio's

De decentrale aanpak waarvoor is gekozen wordt zichtbaar gemaakt in het opereren in drie deelregio's, die geografisch geordend zijn.

Deelregio Plein Midden Twente (PMT): *Hengelo, Borne, Hof van Twente, Haaksbergen.*

Deelregio Enschede (SPOE/KOE): *Enschede.*

Deelregio Noordoost Twente (OOC): *Oldenzaal, Dinkelland en Losser.*

Deze deelregio's hebben hun eigen organisatorische vorm voor de ondersteuning van de scholen en veelal ook voor de specifieke arrangementen. Daarnaast kent elke deelregio een Commissie van Arrangeren voor de afgifte van de toelaatbaarheidsverklaringen en een commissie 10-14 voor een soepele overgang naar het voorgezet onderwijs.

1.5 Raad van Toezicht

De RvT vervult de rol van toezichthouder en kent vertegenwoordigers vanuit de deelregio's en het SO (4 leden). Er is een externe voorzitter en er is een extern lid op bindende voordracht van de Ondersteuningsplanraad (OPR). Deze beide leden zijn toegevoegd om onafhankelijkheid in de RvT te brengen. In 2019 heeft de RvT zich door ontwikkeld naar een nog meer onafhankelijke toezichthouder. Zie hiervoor het verslag van de RvT in hoofdstuk A2. De RvT keurt het beleid goed (of af) en functioneert als interne toezichthouder.

1.6 Afstemmingsoverleg

Ter voorbereiding van het beleid, ter advisering en om de ontwikkelingen in de deelregio's en het SO te bespreken en van elkaar te leren is het zogenaamde afstemmingsoverleg (AO) ingericht. De deelnemers zijn de inhoudelijk betrokkenen uit de deelregio's en het SO. Aangezien de cruciale werkzaamheden in de deelregio's (+SO) worden verricht achten we het van belang dat er steeds aandacht is voor de afstemming tussen de deelregio's + SO en het bestuur van SWV 23-02.

De coördinerend directeur zit het afstemmingsoverleg voor, bewaakt de grote lijnen, biedt ondersteuning indien gewenst en verricht voorbereidende werkzaamheden. Het afstemmingsoverleg is ingesteld om deelregio's en het SO/SBO te laten afstemmen (bijvoorbeeld door kennis te nemen en te leren van elkaars ontwikkelingen) en om het bestuur te adviseren.

1.7 Ondersteuningsplanraad

Het SWV kent een ondersteuningsplanraad (OPR) waarin ouders en personeelsleden van aangesloten besturen zitting hebben. De coördinerend directeur voert namens het bestuur het overleg met de OPR. Gedurende het schooljaar 2018-2019 is de OPR meerdere malen bij elkaar gekomen. De OPR heeft de volgende stukken besproken en indien van toepassing instemming gegeven:

- Jaarverslag 2018
- Meerjarenbegroting 2020
- Basisondersteuning
- Monitoringsverslag 2018
- Statuten en reglement OPR

Verder is met de OPR gesproken over communicatie met de achterban, verwijzingen en AVG en is elk kwartaal de managementrapportage met hen besproken.

1.8 Coördinerend directeur

De coördinerend directeur richt zich op de volgende onderdelen:

- bestuurlijk-beleidsmatig management: coördinerend uitvoerder van het bestuursbeleid;
- onderwijskundig inhoudelijk management: ontwikkelen van integraal ondersteuningsbeleid voor het samenwerkingsverband;
- beheersmatig, financieel en organisatorisch management: randvoorwaarden scheppen om de doelen van het samenwerkingsverband zo efficiënt mogelijk te realiseren;
- interne en externe communicatie in twee richtingen: het verzamelen van voor het SWV relevante informatie en het informeren over ontwikkelingen in het SWV.

1.9 Algemene cijfers

We zijn een krimpende regio qua leerlingaantallen, met een stabiel deelnamepercentage SBO en SO.

	bao	sbao	so	totaal
1-10-2011	37.019	1.127	858	39.004
1-10-2012	36.466	1.090	830	38.386
1-10-2013	35.850	1.035	889	37.774
1-10-2014	35.261	1.022	790	37.073
1-10-2015	34.288	944	715	35.947
1-10-2016	33.376	925	692	34.993
1-10-2017	32.695	914	680	34.289
1-10-2018	32.063	902	677	33.642
1-10-2019	31.442	884	687	33.013

Tabel 1 Ontwikkeling leerlingaantallen

2. Beleidsresultaten

De eerste jaren na de invoering van Passend Onderwijs zijn in ons samenwerkingsverband voornamelijk gebruikt om de organisatie en de financiële stromen goed op orde te brengen. Er zijn heldere afspraken gemaakt en vastgelegd in een nieuw ondersteuningsplan: “Alle kinderen op de juiste school” (ondersteuningsplan voor de periode van 01-08-2017 t/m 01-05-2021).

In het ondersteuningsplan is nadrukkelijk geformuleerd dat de aangesloten schoolbesturen in een deelregio verantwoordelijk zijn voor het onderwijs in hun scholen en in het bijzonder voor leerlingen met extra ondersteuning. Er is sprake van een zogenaamd decentraal model. Dit leidt tot een systematiek waarbij schoolbesturen verantwoordelijk zijn voor de zorgplicht en de inzet van ondersteuningsmiddelen. Die middelen worden ingezet ten bate van het primaire proces en voor de expertise in de deelregio's.

2.1 Alle kinderen gaan naar de juiste school

De schoolbesturen hebben zorgplicht, dat betekent dat zij verantwoordelijk zijn gesteld voor aanbieden van passende oplossingen.

Het samenwerkingsverband heeft als taak om een dekkend netwerk te realiseren zonder thuiszitters.

Het dekkend netwerk bestaat uit een viertal onderdelen:

Voorzieningen: het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor een dekkend voorzieningenaanbod bestaande uit:

- *basisscholen in de regio:* deze moeten allemaal voldoen aan de afgesproken basis-ondersteuning;
- *speciale voorzieningen binnen de regio:* Er is een dekkend netwerk van SBO en SO-voorzieningen in de regio;
- *vormen van overlap, vormen van onderwijs waarbij sprake is van overlap tussen de 3 schoolsoorten (bao, SBO en SO);*
- *crisisopvang:* aanwezig om thuiszitten of langdurige schorsing te voorkomen;
- *combinatie onderwijs-jeugdhulp/jeugdgezondheidszorg:* vormen van jeugdhulp-ondersteuning of medische ondersteuning in de klas verzorgd door externe organisaties.

Expertise: alle vormen van deskundigheid die nodig zijn om kinderen en leerkrachten extra ondersteuning te bieden.

Doorgaande lijnen: het SWV controleert of schoolbesturen beleid hebben en uitvoeren ten aanzien van in-, door- en uitstroom van leerlingen.

Afstemming gemeentelijk jeugdbeleid: het SWV maakt afspraken met gemeenten over preventie en over de aansluiting van jeugdhulp en onderwijs.

Resultaten 2019

1. Basisondersteuning: kwaliteitsdomeinen

Er is sprake van sterke wederzijdse afhankelijkheid tussen schoolbesturen en het samenwerkingsverband en tussen de schoolbesturen als het gaat om de kwaliteit van de basisondersteuning. Het beleid van het SWV over de organisatie en de bekostiging van de extra ondersteuning grijpt in op de kwaliteit van de scholen. Wij kennen een systematiek dat de wijze waarop de middelen wordt ingezet door de scholen naar eigen inzicht mogen worden besteed met als doel om de basisondersteuning goed op orde te hebben. Vanuit de inspectie zijn vier aspecten benoemd (kwaliteitsdomeinen) welke van belang zijn voor het onderwijs aan kinderen die (extra) onderwijssteuning nodig hebben:

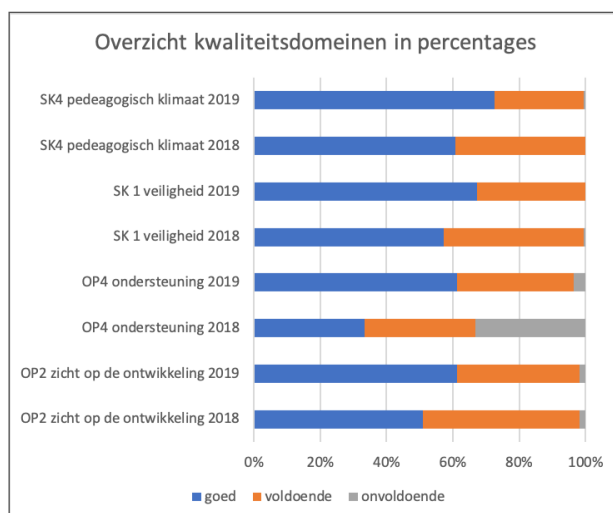
OP2. Zicht op ontwikkeling: De school volgt de ontwikkeling van haar leerlingen zodanig dat zij een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen.

OP4. (Extra) ondersteuning: Leerlingen die dat nodig hebben, ontvangen extra aanbod, ondersteuning en begeleiding.

SK1. Veiligheid: Schoolleiding en leraren dragen zorg voor een veilige omgeving voor leerlingen.

SK2. Pedagogisch klimaat: De school heeft een ondersteunend pedagogisch klimaat.

Via de monitor 2019 is aan de schoolbesturen gevraagd om aan te geven hoe ze vanuit hun **eigen** perspectief naar de stand van zaken kijken op de vier kwaliteitsdomeinen van passend onderwijs.

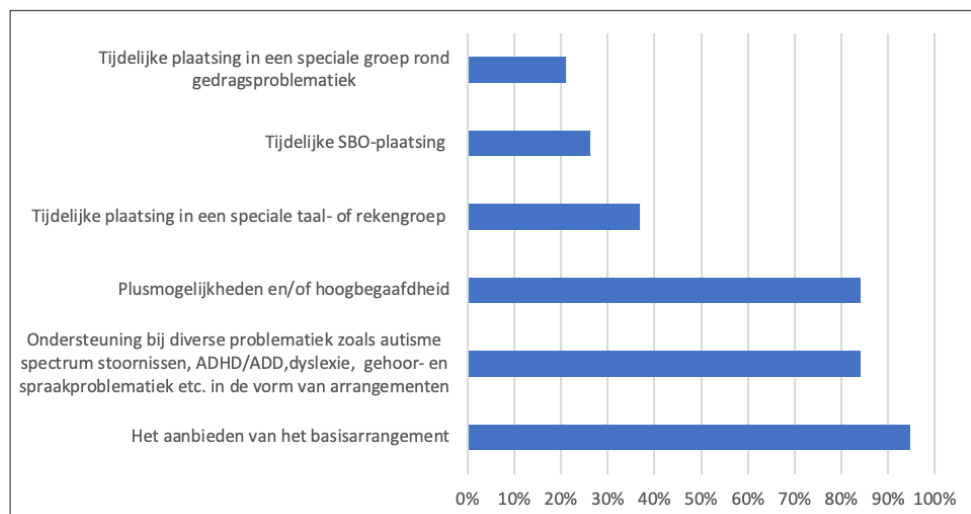

Tabel 2 kwaliteitsdomeinen passend onderwijs

We zien in deze **zelfbeoordeling** dat met name op het domein van ondersteuning het aantal scholen dat door de besturen goed beoordeeld wordt is gestegen. Ook op de andere kwaliteitsdomeinen is in het algemeen een stijging van de beoordeling te zien.

2. Dekkend netwerk voorzieningen

De schoolbesturen hebben in 2019 verschillende voorzieningen aangeboden in het kader van 'dekkend aanbod voorzieningen passend onderwijs'.

Tabel 3 voorzieningen basisonderwijs in het kader van dekkend netwerk

De schoolbesturen hebben ook in 2019 in grote mate aan de zorgplicht kunnen voldoen. Een aantal keren waren daar inspanningen met gemeente en jeugdhulp voor nodig. Maar de casussen zijn uiteindelijk bijna allemaal opgelost (er is een lopende casus waar dit tot op heden niet lukt).

3. Subsidieaanvraag hoogbegaafdheid

Vanuit het ministerie van OCW is in 2019 een impuls gegeven aan de samenwerkingsverbanden om te komen tot een meer dekkend aanbod voor meer- en hoogbegaafden. Hiervoor is begin 2019 een subsidieaanvraag ingediend en toegekend. Vanuit het SWV wordt ingezet op de overgang tussen primair naar voortgezet onderwijs voor deze doelgroep. En zal er mogelijk aanbod worden ontwikkeld voor de complexe doelgroep van leerlingen die zeer hoogbegaafd zijn en flinke gedragsproblematiek laten zien. Het grootste deel van de middelen wordt ingezet om de basisondersteuning in het basisonderwijs te versterken voor deze doelgroep. De aanpak en aard van de activiteiten is per deelregio beschreven. Het varieert van expertise vergroten op de scholen tot voorzieningen voor deze leerlingen waar zij een deel van de lestijd aan deel kunnen nemen, bijv. plusklassen.

4. Samenwerking onderwijs-jeugdhulp/jeugdgezondheidszorg

Twee pilots die in 2018 zijn gestart, hebben in 2019 echt vorm gekregen:

- Schoolzorgondersteuners in Hengelo:* deze medewerkers uit de jeugdhulp/ jeugdgezondheidszorg zijn verbonden aan een basisschool en ondersteunen ouders en kinderen op het niet-didactische vlak (dat is aan de intern begeleider). Snelle inzet van ondersteuning en voorkoming van inzet specialistische zorg is doel van dit project.
- Onderwijsjeugdhulparrangementen in het SBO en SO in Enschede:* De gemeente Enschede, 6 scholen en 2 jeugdhulpaanbieders zijn in september 2018 een driejarige pilot gestart waarin jeugdhulp en onderwijs(ondersteuning) samen worden gebracht. Ze hebben elkaar gevonden in de overtuiging dat het beter kan. Ze combineren de expertise en organiseren het werk anders. Hierdoor zijn ze veel beter in staat om kinderen tijdig het juiste maatwerk te bieden, zowel thuis als op school, met minder bureaucratie. Iedere school die mee doet werkt samen met één hoofdaanbieder van

jeugdhulp. Als het maar even kan, wordt die hulp op school gegeven, zodat kinderen niet na schooltijd nog door hoeven naar een jeugdhulpaanbieder. Voor ouders is het eenvoudiger om in een vertrouwde omgeving hun hulpvraag te stellen. Zo ontstaat ondersteuning dichtbij het kind en de ouders. Een ander aspect is dat leerlingen (en hun ouders/opvoeders) in eerste instantie jeugdhulp ontvangen zonder individuele beschikking. De ondersteuning is groepsgericht en preventief waar het kan en individueel waar het moet. Mocht de hoofdaanbieder van een OJA-school niet de juiste hulp kunnen bieden dan wordt er in overleg een andere partij betrokken. Alle vormen van jeugdhulpverlening vallen onder het OJA; van hulp voor psychische problemen, gedragsproblematiek, problematische thuissituaties tot en met uithuisplaatsingen en 24-uurs opnamen aan toe. Met de OJASchool willen we betere ondersteuning bieden voor kinderen en ouders. Inmiddels is het eerste schooljaar achter de rug. Alle betrokken partijen zijn overtuigd dat ze met deze aanpak op de goede weg zitten. De scholen zien reeds nu, na een relatief korte periode, de voordelen van de OJA en zij willen deze werkwijze structureel maken.

In 2019 is een nieuwe pilot gestart

- c. *Samenwerking kindercentrum Klimop en Onderwijscentrum het Roessingh*: in navolging van Hengelo is in 2019 ook in Enschede gestart met een samenwerking tussen het kinderdagcentrum en de school voor cluster 3. De samenwerking houdt in dat medewerkers worden uitgewisseld. Medewerkers van OCR Het Roessingh helpen kinderen vanuit het KDC de stap naar het onderwijs te maken. Medewerkers van de Klimop zijn werkzaam in de klas op het OCR en ondersteunen de leerkrachten bij deze groep leerlingen de eerste jaren in het onderwijs.

2.2 Ouders/kinderen en leerkrachten zijn tevreden over de geboden ondersteuning

De kwaliteit van de basisondersteuning is op orde en we hebben meerdere vormen van extra ondersteuning georganiseerd in de scholen.

De kwaliteit van het onderwijs is ten principale het domein van de aangesloten schoolbesturen. Zij hebben de wettelijke plicht en de maatschappelijke opdracht het onderwijs zo in te richten dat er met alle kinderen passende resultaten worden behaald. Het SWV monitort dit in de jaarlijkse monitor en in de gesprekken met de deelregio's.

Resultaten 2019

1. Basisondersteuning collegiale visitaties

In 2019 is gestart met de voorbereidingen voor collegiale visitaties op de basisondersteuning. Er zijn 6 teams gemaakt van IB-ers, directeurs en kwaliteitsmedewerkers vanuit de verschillende besturen. Deze 18 visitatoren zijn in 2019 twee dagen geschoold om in 2020 te kunnen starten met de collegiale visitaties. Doel van de visitaties is:

- de betrouwbaarheid en vergelijkbaarheid van de basisondersteuning van de scholen onderzoeken en mogelijke verbeterpunten aangeven.
- inzicht geven in het niveau van de basisondersteuning en hoe deze kan worden verbeterd.

De informatie uit de rapportages zal volgend jaar gebruikt worden om in algemene zin iets te kunnen zeggen over de kwaliteit van de basisondersteuning.

2. Aanbod

Het aanbod voor extra ondersteuning is divers. Dit past ook bij de autonomie van de schoolbesturen en scholen om zelf invulling te geven aan passend onderwijs, en in te zetten wat nodig is, passend bij het kind en de context waarin het kind zich bevindt en zich dus ontwikkelt. In de vragenlijst geven scholen aan dat de meeste inzet is gepleegd op het versterken van de ondersteuningsstructuur in de school (IB'er, onderwijsassistenten, specialisten in de school).

Tabel 4 activiteiten in 2019

2.3 Doorstroming van voorschoolse voorzieningen en naar de scholen voortgezet onderwijs

De schoolbesturen dragen zorg voor beleid inzake de afstemming met de voorschoolse voorzieningen.

De schoolbesturen dragen zorg voor beleid over de afstemming met de voorschoolse voorzieningen of organisaties en met de scholen in het voortgezet onderwijs. Het samenwerkingsverband volgt deze afspraken.

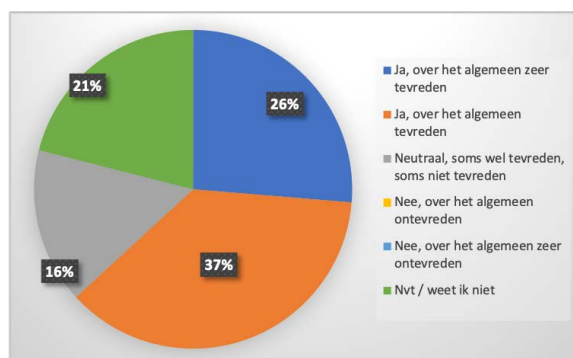
Resultaten 2019

1. Samenwerking voorschoolse voorzieningen

Vanuit de deelregio's is de afgelopen jaar de samenwerking met de voorschoolse voorzieningen geïntensiveerd. Zo is er in de deelregio Enschede een steunpunt voorschool ingericht. Hier zijn professionals werkzaam die ondersteunen bij de overgang van voorschool naar de basisschool. In de deelregio PMT is een expertisecentrum Jonge kind in ontwikkeling. Uit de gesprekken met de deelregio's en met de gemeenten blijkt dat men zeer tevreden is over de samenwerking. Er is in alle deelregio's goed contact en er zijn samenwerkingsafspraken gemaakt op bestuurlijk niveau en op uitvoeringsniveau. Dit gaat dan veelal over de doorstroom van de voorschoolse voorzieningen naar het onderwijs.

2. Commissies 10-14

In 2019 hebben 16 van de 19 schoolbesturen een beroep op deze commissies gedaan en zijn er 252 adviesaanvragen ingediend. Men is over het algemeen tevreden over de advisering van deze commissie.

Tabel 5 tevredenheid schoolbesturen over de advisering commissies 10-14

3. Evaluatie commissie 10-14

In 2019 is een evaluatie van de commissies 10-14 uitgevoerd. De commissies zijn nu bijna vijf jaar actief in de deelregio's en er is veel en goed werk verricht door als één van de eerste regio's in Nederland te starten met een commissie 10-14. Er is onderzocht of het gelukt is in de commissies 10-14 de overgang PO-VO te versterken en te verbeteren voor alle leerlingen, in het bijzonder voor de leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte.

Eén van de belangrijkste conclusies is dat zowel de schoolbesturen als de scholen tevreden zijn met het werk van de commissie 10-14. Wel komt uit het onderzoek naar voren dat de doelstellingen, 14 doelgroep en werkwijze aan “groot onderhoud” lijken toe te zijn. Op zich is dit logisch want de eerste plannen dateren al uit 2013/2014, nu vijf jaar geleden, bij de start van Passend Onderwijs.

Na vijf jaar lijkt het verstandig om de doelstellingen en de werkwijze te herijken. Met name op het gebied van de uitwisselingen van expertise tussen de verschillende deelregio's en de communicatie kunnen nog stappen worden gezet. Op deze manier kan er gebruik worden gemaakt van elkaars expertise en geleerd worden van elkaar waardoor de leerlingen nog beter kunnen worden ondersteund.

Een samenvatting van de aanbevelingen:

- 1 Bespreek de leerlingen zo vroeg mogelijk, start in groep 7.
- 2 Ga in gesprek met de deelregio NO-Twente om te bepalen welke leerlingen in de Commissie 10-14 worden besproken.
- 3 Scherp de doelstellingen aan en definieer de doelgroep.
- 4 Maak een eenduidige monitor. Spreek met po en vo af wat er gemonitord moet worden.
- 5 Het is wenselijk om tot een meer eenduidige werkwijze te komen tussen de verschillende regio's en maak werk van de uitwisseling van ervaringen en expertise.
- 6 Onderzoek of er (in wisselende samenstelling) mensen vanuit de praktijk aan kunnen sluiten en of het noodzakelijk is om (in bepaalde situaties) te observeren in het po.
- 7 Bespreek de voortgang regelmatig op de bestuurlijke overlegtafel en maak afspraken over de verbinding met de PoVo-overleggen.
- 8 Besteed aandacht aan een eenduidige communicatie, zowel wat betreft de website als informatie voor scholen en ouders.
- 9 Overweeg of het wenselijk is om in bepaalde casussen basisscholen te ondersteunen bij het geven van een advies regulier of speciaal onderwijs.

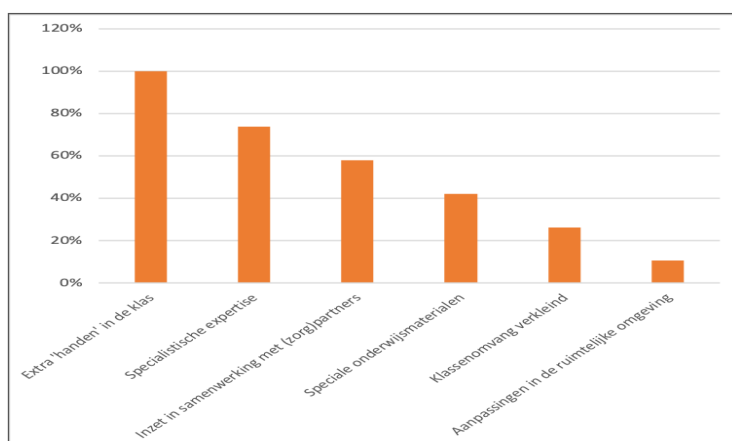
In 2020 wordt gestart met een doorontwikkeling van de commissies 10-14 op basis van bovengenoemde aanbevelingen.

2.4 De ondersteuningsmiddelen worden doelmatig ingezet

De inzet van de ondersteuningsmiddelen vindt zoveel mogelijk plaats ten behoeve van het primaire proces.

Dit is zichtbaar in de jaarrekeningen van de schoolbesturen en wordt door het samenwerkingsverband uitgevraagd voor de jaarlijkse monitor. De totale baten van het samenwerkingsverband bedroegen in 2019 ongeveer € 21.000.000, hiervan was € 8.500.000 bestemd voor opdrachten zware ondersteuning (SO). Er is ruim € 11.000.000 ingezet via de schoolbesturen in het primaire proces. Vanuit het SWV was er € 1.000.000 indirect beschikbaar 15 voor het primaire proces. Dat betekent dat 95% van het budget is ingezet in of ten behoeve van het primaire proces. De overige 5% is ingezet in organisatorische kosten van het SWV en een aantal gezamenlijke programma's zoals commissies 10-14, onderwijszorgarrangementen en ontwikkeling jonge kind.

In de tabel hieronder is te zien aan welke wijze de schoolbesturen hebben ingezet in het primaire proces.

Tabel 6 aan welke activiteiten zijn de ontvangen middelen in 2019 besteed (% van de besturen)

2.5 Procedures aanmelden en toelaatbaarheidsverklaringen

Er zijn goed functionerende steunpunten en commissies van arrangeren (CvA) om schoolbesturen te ondersteunen bij het vinden van passend onderwijs voor leerlingen waar de scholen handelingsverlegen zijn.

Indien een schoolteam, ondanks externe ondersteuning, niet in staat is het juiste, passende onderwijs te bieden, is het schoolbestuur verantwoordelijk voor het bieden van een ander, beter passend aanbod in overleg met de ouders. Hiervoor zijn in elke deelregio's steunpunten/ expertiseteams ingericht waar scholen en ouders terecht kunnen. Verder heeft elke deelregio een commissie van arrangeren (CvA) die het samenwerkingsverband adviseert over de afgifte van een eventuele toelaatbaarheidsverklaring. Er zijn in 2019 in totaal 393 nieuwe TLV's afgegeven en er zijn 150 herindicaties afgegeven.

	2019		2018		2017		2016	
	nieuw	her	nieuw	her	nieuw	her	nieuw	her
SBO	241	77	286	92	256	59	245	33
SO categorie 1	138	57	150	84	137	68	125	252
SO categorie 2	6	6	3	6	8	6	8	19
SO categorie 3	8	10	9	12	10	12	11	45
	393	150	448	194	411	145	389	349
	543		642		556		738	

Tabel 7 aantal afgegeven TLV's

Er is een helder stroomschema voor de procedure rond de toelaatbaarheidsverklaring voor het SO of SBO. We streven naar een zoveel mogelijk eenduidige werkwijze. Het SWV kijkt steeds kritisch naar wat nodig is om een TLV af te kunnen geven. Hiervoor is in 2019 ook een bewustwordingsbijeenkomst in het kader van de AVG georganiseerd voor alle leden van de CvA's.

2.6 De informatie voor ouders is helder, actueel en toegankelijk en het SWV heeft een vraagbaakfunctie

Het Samenwerkingsverband heeft een vraagbaakfunctie en is informatiepunt voor scholen en ouders.

De informatie voor ouders gaat over verschillende kanalen, via de scholen zelf, via de deelregio's en via het SWV.

Het SWV heeft een vraagbaakfunctie voor alle betrokkenen bij passend onderwijs. Het SWV is per e-mail en telefonisch bereikbaar voor vragen. Er komen regelmatig vragen binnen, veelal gaat het over individuele casuïstiek waarbij het SWV soms een bemiddelende rol vervult. Opvallende zaken worden gerapporteerd aan het bestuur en waar nodig worden acties uitgezet richting de deelregio of een specifiek schoolbestuur.

3. Ontwikkelagenda

In 2019 is de eerste ontwikkelagenda van het samenwerkingsverband geëvalueerd en is er een nieuwe ontwikkelagenda 2.0 gemaakt voor de jaren 2019 en 2020. De thema's uit de eerste agenda zijn gebleven, de acties die op de ontwikkelingen nodig zijn, zijn aangepast en aangescherpt. Het doel van de ontwikkelagenda is het meer richting en inhoud geven aan de ambities die in het ondersteuningsplan 2017-2021 staan.

De thema's en behaalde resultaten in 2019 van deze ontwikkelagenda zijn:

3.1 Dekkend netwerk

De belangrijkste taak van het SWV is te bewaken dat de aangesloten schoolbesturen (in de context van een deelregio of voor het SO voor de hele regio) zorg dragen voor een dekkend netwerk. Het SWV kent vier onderdelen van een dekkend netwerk: voorzieningen, expertise, doorgaande lijnen, afstemming gemeentelijk jeugdbeleid. Het dekkend aanbod is een middel voor het SWV om bij te dragen aan de ambitie dat alle kinderen naar de juiste school gaan. Het streven is om geen thuiszitters te hebben.

Resultaten 2019:

1. De voorbereiding en training voor de collegiale visitaties basisondersteuning hebben plaatsgevonden;
2. Er is een plan van aanpak ontwikkeld voor een meer dekkend netwerk voor meer- en hoogbegaafde leerlingen. Dit activiteitenplan is gestart eind 2019 en loopt tot 2023;
3. Er is een thuiszittersaanpak in ontwikkeling, er zijn oriënterende gesprekken gevoerd met gemeenten over dit onderwerp (dit is onderdeel van de ontwikkeltafel onderwijs-zorg, zie paragraaf 3.3).

3.2 Ontwikkeling jonge kind/ doorgaande leerlijn

Over dit thema wordt op meerdere manieren gesproken: Inzet op de ontwikkeling jonge kind, IKC-ontwikkeling in combi met ondersteuningsarrangementen en expertisecentrum. Als resultaat in het ondersteuningsplan staat benoemd een doorgaande leerlijn van 0-12 jaar met een goede aansluiting voorschool en vroegschool en zorg voor een goede overgang PO naar VO. Voor de overgang PO naar VO zijn commissies 10-14 ingericht. Deze zijn in 2019 geëvalueerd, de uitkomsten zijn beschreven in hoofdstuk 2.3. Er zijn verschillende pilots op het gebied van de ontwikkeling jonge kind gestart in de deelregio's welke we blijven volgen.

Resultaten 2019:

1. Doorontwikkeling expertisecentrum jonge kind in de deelregio PMT. Het Expertisecentrum Jonge Kind (EJK) ondersteunt kinderopvangorganisaties en de voorschool in hun kwaliteitsontwikkeling en als er sprake is van zorg bij jonge kinderen. Het EJK is laagdrempelig en is een vraagbaak voor professionals die met jonge kinderen werken. Medewerkers van kinderopvangorganisaties en Integrale Kindcentra (IKC) kunnen bij het EJK terecht voor vragen over: IKC ontwikkeling, kwaliteitsontwikkeling, VVE (voor- en vroegschoolse educatie), vragen over de ontwikkeling van jonge kinderen (0-4 jaar), 1-zorgroute voor- en vroegschool en de doorgaande lijn naar primair onderwijs, scholing en begeleiding.
2. Er vindt onderzoek plaats naar één instroompunt voor Jonge Risicokinderen in de deelregio PMT. Het conceptplan hiervoor ligt klaar, de financiële paragraaf is in ontwikkeling.

3. Ontwikkeling IKC Universum, een aantal scholen en de kinderopvangorganisatie in de wijk Twekkelerveld werken samen in het Integraal Kind Centrum (IKC). De bedoeling is om een afgestemd integraal aanbod voor de kinderen in deze wijk te creëren.
4. Doorontwikkeling van SBO de Windroos naar SBO+. In het schooljaar 2019-2020 worden 8 leerlingen met ondersteuningsbehoeftes binnen cluster 3 of 4 specifiek ondersteund. Het ondersteuningstraject en de beoogde doelen worden beschreven in een individueel begeleidingsplan dat een onderdeel is van het onderwijsperspectief (OP).
5. Evaluatie commissie 10-14 (zie voor een uitgebreide beschrijving paragraaf 2.3).

3.3 Onderwijzorgarrangementen

In het kader van een dekkend aanbod zijn combinaties van onderwijs en jeugdhulp een belangrijk onderdeel. In de verkenning tussen gemeenten en SWV in Twente is overeenstemming over het feit dat de schoollocatie de juiste schaal is waarop een meer specifieke inrichting van jeugdhulp in relatie tot onderwijs gehouden zou kunnen worden. Vanuit deze gedachte lopen er ook verschillende pilots:

1. Onderwijs Jeugdhulp Arrangementen in Enschede
2. Experimenten met zorgstructuur op reguliere scholen (schoolzorgondersteuner)
3. Initiatieven gericht op jonge kind (EJK Hengelo, IKC Universum)

Op de schaal van Twente is een ontwikkeltafel onderwijs-zorg in oprichting, deze vloeit voort uit de aanvraag Transformatiefonds jeugd die is toegekend en sluit aan bij het project de Twentse Belofte.

Resultaten 2019:

1. De ontwikkeltafel onderwijs-zorg heeft een plan opgeleverd welke in 2019 bestuurlijk door gemeenten en onderwijs is vastgesteld. Aan deze tafel staat de volgende vraag centraal:
Hoe kunnen we als onderwijs, gemeenten en zorgaanbieders zo samenwerken dat we komen tot een goede ondersteuning van jongeren, ouders en professionals, zodat ieder kind opgroeit met een perspectief op een goed leven? Dit is uitwerkt in 5 plannen:
 - a. het jonge kind, versterken van de basis
 - b. regulier onderwijs, versterking interprofessionele samenwerking
 - c. het MBO: een startkwalificatie voor alle studenten
 - d. verzuim en thuiszitters
 - e. de samenwerking op zorg intensieve scholen.

Het SWV participeert actief in de trajecten b, d en e. Plan a. is een onderzoeksplan.
2. Ontwikkelen initiatieven om jonge kinderen met ondersteuningsbehoeften de juiste onderwijsplek te bieden. Zie ook punt B2 bij ontwikkeling jonge kind. Initiatief één instroompunt jonge kind in PMT.
In dit kader is van dit punt vanaf schooljaar 2019-2020 ook een pilot gestart in Enschede met uitwisseling van professionals tussen het onderwijs (OCR) en een kinderdagcentrum (Klimop-Aveleijn)

4. Bedrijfsvoering

4.1 Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO)

Maatschappelijk verantwoord ondernemen betekent dat wij verantwoordelijkheid (willen) dragen voor maatschappelijke problemen zoals luchtvervuiling, klimaatverandering of arbeidsomstandigheden. Het SWV streeft ernaar een bijdrage te leveren aan het reduceren van deze problemen. We houden rekening met de maatschappelijke effecten van onze activiteiten, vervoer en fietsen wordt gestimuleerd

4.2 Klachtenregeling

Ouders kunnen bij het samenwerkingsverband met vragen terecht als zij niet op voorhand instemmen met een arrangement (uiteraard nadat de interne procedure binnen het schoolbestuur heeft plaatsgevonden). Bij de 'zware' arrangementen kan elk van de betrokken partners besluiten niet in te stemmen met de toelating tot het SBO/SO.

Ouders of school kunnen gemotiveerd bezwaar aantekenen tegen een TLV-beslissing (het is een beschikking in de zin van de Algemene Wet Bestuursrecht).

Het SWV legt dit bezwaar voor aan de landelijke bezwaar- en adviescommissie te Utrecht. Daarnaast hebben belanghebbenden de mogelijkheid (bij onenigheid over het OPP of over weigering en verwijdering) een geschil voor te leggen aan de landelijke geschillencommissie passend onderwijs. Alle besturen en samenwerkingsverbanden zijn bij deze commissie aangesloten. De commissie geeft binnen 10 weken een oordeel over het geschil.

Op de site van SWV 23-02 PO is deze informatie voor ouders beschikbaar. In 2019 heeft één ouder een verzoek ingediend bij de landelijke geschillencommissie. De bezwaarmaker is in het gelijk gesteld. Het SWV heeft de TLV opnieuw beoordeeld en twee deskundigen opnieuw advies laten uitbrengen. Hierna is de TLV opnieuw afgegeven.

4.3 AVG

In 2019 is de functionaris gegevensbescherming (FG) aangesteld. Er is voor gekozen om dit extern te beleggen bij Datameesters. De FG heeft een jaarverslag gemaakt welke is toegevoegd als bijlage A. In 2019 is met name aandacht geweest voor de bewustwording en voor de laatste organisatorische zaken zoals het inrichten van een Register van Verwerkingen. Er zijn sinds de invoering van de AVG geen datalekken voorgekomen. Verder is de implementatie van Kindkans afgerond, dat betekent dat alle leerlingendossiers (TLV en commissie 10-14) via deze online beveiligde applicatie verwerkt worden.

5. Financiën

Deze financiële paragraaf bevat een analyse van de relatie tussen het gevoerde beleid en de staat van baten en lasten. In de jaarrekening worden de afzonderlijke posten en de financiële kengetallen weergegeven. In de continuïteitsparagraaf is sinds dit jaar ook een meerjarenprognose opgenomen conform het EFJ model.

Het SWV 23-02 kende sinds de invoering van passend onderwijs een flinke financiële taakstelling, met een vermindering van € 3.100.000 op de zware ondersteuningsmiddelen gerealiseerd in 2020 (verevening). We zien dat het deelnamepercentage sinds 2011 is gedaald, maar dat we nu op een stabilisatie van het aantal leerlingen in het SBO en SO uitkomen.

Teldatum	1-10-2011	1-10-2012	1-10-2013	1-10-2014	1-10-2015	1-10-2016	1-10-2017	1-10-2018	1-10-2019	1-10-2020	1-10-2021	1-10-2022	1-10-2023	1-10-2024
SO%	2,25%	2,21%	2,41%	2,18%	2,03%	2,02%	2,03%	2,05%	2,13%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%
SBAO%	2,95%	2,90%	2,81%	2,82%	2,68%	2,70%	2,72%	2,74%	2,73%	2,70%	2,70%	2,70%	2,70%	2,70%

We hebben het streven naar een deelnamepercentage op het gemiddelde landelijke niveau losgelaten in de meerjarenbegroting vanaf 2019. Dit was ook geen doel van ons SWV maar wel een rekenmiddel voor het bepalen van de afdrachten aan de schoolbesturen. Vanaf 2019 zijn we uit gegaan van realistische deelnamepercentages.

5.1 Exploitatierekening

De indeling conform het EFJ model ziet er als volgt uit:

3	Baten	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
3.1	Rijksbijdragen OCW	21.300.680	20.715.390	21.983.570
3.5	Overige baten	163.960	-	-
	Totaal baten	21.464.640	20.715.390	21.983.570
4	Lasten	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
4.1	Personeelslasten	357.440	244.200	413.590
4.3	Huisvestingslasten	9.000	1.500	4.000
4.4	Overige lasten	125.310	345.550	88.240
4.5	Doorbetalingen aan schoolbesturen	20.563.090	20.124.140	21.452.990
	Totaal lasten	21.054.840	20.715.390	21.958.820
	Saldo baten en lasten	409.800	-	24.750
5	Financiële baten en lasten			
5.1	Financiële baten	320	-	440
5.5	Financiële lasten	280	-	180
	Saldo financiële baten en lasten	40	-	260
	Totaal resultaat	409.840	-	25.010

In 2019 heeft Samenwerkingsverband 23-02 PO een resultaat gerealiseerd van € 409.840 ten opzichte van een begroot resultaat van € 0. Het positieve verschil is grotendeels te verklaren doordat de bekostiging vanuit het ministerie gedurende het jaar is verhoogd. De baten vanuit het ministerie zijn ten opzichte van de begroting € 585.000 hoger uit gevallen. De verhogingen zijn grotendeels een gevolg van hogere loonkosten in het primair onderwijs. Het ministerie past daarop de bekostiging aan. Aangezien het Samenwerkingsverband geen personeel in dienst heeft maar wel de hogere bekostiging ontvangt, blijft er geld over. De verhoging van de reserves is geen doel van het Samenwerkingsverband. In de beschikkingen voor de schoolbesturen in 2020-2021 zal hiermee rekening worden gehouden. Op de ontwikkeling van de reserves wordt in de continuïteitsparagraaf een nadere toelichting gegeven. Ook zal hier de negatieve bestemmingsreserve van PMT worden besproken.

Omdat bovenstaand exploitatieoverzicht op EFJ basis niet voldoende inzicht geeft in de activiteiten van het Samenwerkingsverband, worden hieronder de begroting en de realisatie per programma nader toegelicht in het programmaoverzicht over 2019.

	2019			2018
	Begroting	Realisatie	Verschil	Realisatie
Totaal baten	€ 20.715.390	€ 21.464.580	€ 749.190	€ 21.983.570
Bekostiging lichte ondersteuning SWV	€ 5.903.810	€ 6.071.700	€ 167.890	€ 6.033.190
Bekostiging zware ondersteuning SWV	€ 13.038.630	€ 13.397.200	€ 358.570	€ 13.302.690
Verevening zware ondersteuning	€ 1.660.540	€ 1.703.700	€ 43.160	€ 2.543.100
Schoolmaatschappelijk werk	€ 112.410	€ 128.020	€ 15.610	€ 104.600
Overige baten/subsidies	€ -	€ 163.960	€ 163.960	€ -
Totaal Afdrachten (via DUO)	€ 8.256.280	€ 8.489.510	€ 233.230	€ 8.390.500
Afdracht so, teldatum (via DUO)	€ 8.256.280	€ 8.489.510	€ 233.230	€ 8.390.500
Totaal resteert voor programma's	€ 12.459.110	€ 12.975.070	€ 515.960	€ 13.593.070
Programma's				
866 Management en Organisatie	€ 155.250	€ 197.960	€ 42.710	€ 175.410
872 Kosten toewijzing TLV	€ 28.000	€ 23.280	€ -4.720	€ 21.580
873 OndersteuningsPlanRaad (OPR)	€ 4.500	€ 2.420	€ -2.080	€ 2.370
868 Groeibekostiging SO	€ 625.000	€ 619.020	€ -5.980	€ 564.150
871 Onvoorzien	€ 30.000	€ -	€ -30.000	€ -
878 Populatiebekostiging bouwsteen	€ -	€ -	€ -	€ 1.950
882 Deelregio PMT	€ -	€ 137.730	€ 137.730	€ -3.950
879 Programma 10-14	€ 80.000	€ 73.450	€ -6.550	€ 59.740
885 Kwaliteitszorg	€ 8.500	€ 38.780	€ 30.280	€ 4.780
478 Solidariteit SWV	€ 230.000	€ 139.630	€ -90.370	€ 222.480
479 OZA	€ 60.000	€ 105.000	€ 45.000	€ 70.000
845 Dekkend netwerk	€ 50.000	€ 3.680	€ -46.320	€ 2.710
846 Ontwikkeling jonge kind / doorgaande lijn	€ 150.000	€ 150.000	€ -	€ 150.000
847 Maatwerk	€ 25.000	€ -	€ -25.000	€ 4.520
827 Structuurgroepen	€ 64.000	€ 64.000	€ -	€ 64.000
828 Afdrachten	€ 10.948.860	€ 10.846.580	€ -102.280	€ 12.228.580
1015 Hoogbegaafdheid	€ -	€ 163.740	€ 163.740	€ -
Saldo financiële baten en lasten	€ -	€ 40	€ 40	€ 270

Baten

De baten zoals hierboven beschreven kunnen worden opgesplitst in drie bekostigingsstromen:

- Lichte ondersteuning
- Zware ondersteuning
- Schoolmaatschappelijk werk

Binnen de lichte en zware ondersteuning wordt onderscheid gemaakt in personele en materiële bekostiging. Dit komt hieronder verder aan bod.

Lichte ondersteuning

De lichte ondersteuning bestaat uit een personeel deel en een materieel deel en wordt gebaseerd op het leerlingaantal binnen het Samenwerkingsverband vermenigvuldigd met een normbedrag. Het leerlingaantal van het personele deel heeft als grondslag T-1 (voor schooljaar 2019-2020 dus 1 oktober 2018) en wordt beschikt op schooljaar. Het materiële deel wordt beschikt op kalenderjaar en heeft ook als grondslag T-1 (voor 2019 geldt dus het leerlingaantal op 1 oktober 2018).

Zware ondersteuning

In de beschikkingen van de zware ondersteuning wordt een normatief bedrag per leerling in het Samenwerkingsverband bekostigd. Daarnaast ontvangt het Samenwerkingsverband een vereveningsbijdrage op basis van het verschil tussen het landelijk deelnamepercentage SO en het eigen deelnamepercentage SO op 1 oktober 2011. Samenwerkingsverband 23-02 PO kent een negatieve verevening. Dit betekent dat de bijdrage afneemt tot € 0 vanaf het schooljaar 2020-2021. Op basis van de daadwerkelijke leerlingen in het SO (aan de hand van de categorie-indeling licht, midden en hoog) worden vervolgens bedragen in mindering gebracht op de brutobaten. De zware ondersteuning personeel wordt net als de lichte ondersteuning op schooljaarbasis bekostigd, de zware ondersteuning materieel op kalenderjaar.

In bijgaand schema staan de vereveningspercentages (op school- en kalenderjaar):

Personeel schooljaar	Negatieve verevening	Materieel kalenderjaar
2015-2016	100%	2015
2016-2017	95%	2016
2017-2018	80%	2017
2018-2019	60%	2018
2019-2020	30%	2019
2020-2021	0%	2020

Te zien is dat in schooljaar 2015-2016 het vereveningsbedrag nog 100 % was. 2016-2017 laat al een kleine daling zien (95% van het vereveningsbedrag wordt dan nog betaald), maar de snelle daling heeft plaats gevonden vanaf schooljaar 2017-2018 (van 80 % in 2017-2018 naar 0 % in 2020-2021).

Schoolmaatschappelijk werk

Voor leerlingen binnen het Samenwerkingsverband met een achterstandsscore is de subsidie schoolmaatschappelijk werk in het leven geroepen. Op basis van de achterstandsscore wordt een normatief bedrag (€ 12,68 per eenheid achterstandsscore in 2019-2020) toegekend. In totaal is in 2019 voor schoolmaatschappelijk werk € 15.600 meer ontvangen dan begroot. Dit komt door de aanpassing van deze bekostigingsstroom. Tot vorig jaar werd gebruik gemaakt van de gewichtenscores van leerlingen. Dat zijn nu dus achterstandsscores.

5.2 Programma's

Hieronder wordt per programma toegelicht wat er in 2019 is gerealiseerd ten opzichte van de begroting.

866 Management en Organisatie

Het programma Management en Organisatie is boven de begroting uitgekomen (€ 43.000). De belangrijkste oorzaken zijn de post loonkosten derden, ICT-verbruikskosten en de kosten voor het Onderwijsbureau Twente, deze laatste was te laag begroot.

872 Kosten TLV

In 2019 is minder gerealiseerd dan begroot op dit programma (€ 5.000).

873 Ondersteuningsplanraad

Hier zijn geen grote afwijkingen geconstateerd ten opzichte van de begroting (€ 2.000 lager).

868 Groei SO

Voor groei tussen 1 oktober en 1 februari van het SO was in 2019 € 625.000 begroot. Op basis van de kijkglazen is in 2019 € 619.000 daadwerkelijk betaald aan de besturen van speciaal onderwijs waar leerlingen uit ons SWV ingeschreven zijn. De groeigelden die het Samenwerkingsverband betaalt aan het SO zijn een wettelijke verplichting.

828 Afdrachten (inclusief PMT)

De afdrachten aan de schoolbesturen zijn in 2019 conform begroting uitgekomen op € 10.847.000. De begroting in 2019 was € 10.949.000.

871 Onvoorzien

Hier zijn geen kosten op geboekt in 2019. In de begroting was rekening gehouden met € 30.000.

879 Programma 10-14

De kosten voor de commissie 10-14 zijn licht lager uitgekomen dan begroot (€ 7.000). Dat heeft te maken met de evaluatie en doorontwikkeling van de commissie 10-14. Hier waren middelen voor begroot welke niet helemaal nodig bleken.

885 Kwaliteitszorg

Deze post is hoger uitgekomen dan begroot (€ 30.000 hoger). In 2019 is gestart met de voorbereiding van de collegiale visitaties basisondersteuning. De kosten hiervan (training en begeleiding visitatoren) waren vooraf niet begroot.

478 Solidariteit SWV

Op dit programma is € 90.000 minder gerealiseerd dan begroot. Dit komt doordat op dit programma in 2019 de kosten begroot zijn voor leerlingen met Syndroom van Down op reguliere basisscholen, terwijl de realisatie hiervan is verwerkt in de afdrachten aan de schoolbesturen en de bekostiging is toegerekend aan de deelregio's.

479 OZA

Voor onderwijszorgarrangementen is € 45.000 meer uitgegeven dan begroot. Het bestuur heeft besloten om in Enschede een onderwijszorgarrangement tussen Aveleijn en Attendiz te financieren vanaf september 2019.

827 Structuurgroepen

In 2019 is € 64.000 geboekt op dit programma, wat gelijk is aan de begroting. Het betreft de inzet voor structuurgroepen binnen Attendiz en SOTOG.

882 Deelregio PMT

Op dit programma worden alle lasten van PMT geboekt exclusief de afdrachten aan de aangesloten schoolbesturen (die staan op 828 afdrachten). PMT heeft een aantal kosten die als deelregio betaald worden. Deze kosten worden ingehouden op de beschikkingen van de schoolbesturen van deze deelregio van het desbetreffende schooljaar. Te denken valt bijvoorbeeld aan grensverkeer SBO, inzet medewerkers PMT en de inzet van ambulant begeleiders. Het resultaat van PMT over 2019 is uitgekomen op - € 137.730. Dit betekent dat de reserve van PMT verder negatief is geworden per 31 december 2019. In de afdrachten aan de schoolbesturen in schooljaar 2020-2021 zal hier rekening mee gehouden worden. Het is niet de bedoeling dat er buiten de algemene reserve van het Samenwerkingsverband reserveposities ontstaan (zowel positieve als negatieve).

1015 Hoogbegaafdheid

Vanuit het ministerie van OCW is in 2019 een impuls gegeven aan de samenwerkingsverbanden om te komen tot een meer dekkend aanbod voor meer- en hoogbegaafden. Hiervoor is begin 2019 een subsidieaanvraag ingediend en toegekend (€ 193.000 per jaar). Het grootste deel van de middelen is uitgekeerd aan de deelregio's (€ 150.070) om de basisondersteuning in het basisonderwijs te versterken voor deze doelgroep. Vanuit het SWV wordt ingezet op coördinatie in de vorm van een procesmanager, de overgang tussen primair naar voortgezet onderwijs en de complexe doelgroep van leerlingen die zeer hoogbegaafd zijn en flinke gedragsproblematiek laten zien. Hier is in 2019 € 13.670 aan kosten gemaakt. De overige middelen worden overgeheveld naar 2020.

5.3 Continuïteitsparagraaf

In de continuïteitsparagraaf wordt inzicht gegeven in de (financiële) consequenties van het voorgenomen beleid. Dit komt tot uiting in de meerjarenbalans en de meerjarenbegroting.

In het jaarverslag dient gerapporteerd te worden over het financiële beleid en de verwachte effecten daarvan in de drie verslagjaren volgend op het huidige verslagjaar.

Onderdelen van de continuïteitsparagraaf betreffen:

- Balansramingen
- Kengetallen (personeel per categorie en leerlingenaantallen)
- Meerjarenprognose van baten en lasten (zowel op programmaniveau als conform EFJ)
- Toelichtingen op deze onderdelen

De op termijn dalende inkomsten als gevolg van krimp en een negatieve verevening zijn verwerkt in het programma afdrachten aan de schoolbesturen (€ 10.949.000 in 2019 dalend naar € 8.510.000 in 2023).

Leerling prognose

Aantal leerlingen SWV

Teldatum	1-10-2011	1-10-2012	1-10-2013	1-10-2014	1-10-2015	1-10-2016	1-10-2017	1-10-2018	1-10-2019	1-10-2020	1-10-2021	1-10-2022	1-10-2023	1-10-2024
Deelnemende BAO	37.019	36.466	35.850	35.261	34.288	33.376	32.704	32.063	31.442	30.582	29.802	29.022	28.242	27.768
Deelnemende SBAO	1.127	1.090	1.035	1.022	944	925	913	902	884	848	827	805	785	770
Totaal	38.146	37.556	36.885	36.283	35.232	34.301	33.617	32.965	32.326	31.430	30.629	29.827	29.027	28.538

De verwachte daling komt voort uit de krimpregio waarin het samenwerkingsverband verblijft. Deze lijn/prognose volgt in redelijke mate de al gerealiseerde daling van het aantal leerlingen in de periode 2011-2019.

Het aantal leerlingen in het SO voortkomend uit het SWV is leidend voor de aftrek. Voor de prognose van het aantal leerlingen in het SO vanaf 1 oktober 2020 zijn dezelfde prognoses als in de begroting 2020-2024 aangehouden. Het Samenwerkingsverband streefde naar een lager SO-percentage dan op dit moment het geval is. Echter, met de kennis van de huidige situatie, en de ontwikkelingen in de afgelopen jaren, was het realistisch om een hoger percentage te hanteren in de meerjarenbegroting.

Aantal SO leerlingen SWV

Teldatum	1-10-2011	1-10-2012	1-10-2013	1-10-2014	1-10-2015	1-10-2016	1-10-2017	1-10-2018	1-10-2019	1-10-2020	1-10-2021	1-10-2022	1-10-2023	1-10-2024
Onder bouw	cat. 1	285	221	222	187	194	174	173	175	182	160	155	145	135
	cat. 2	6	3	4	12	11	18	13	9	14	13	13	13	13
	cat. 3	47	48	50	36	29	21	20	21	18	13	13	13	13
Boven bouw	cat. 1	396	426	481	435	388	389	392	386	404	365	355	347	341
	cat. 2	27	30	27	29	31	30	24	27	22	26	26	26	26
	cat. 3	97	102	105	91	62	60	60	59	47	52	52	52	52
Totaal		858	830	889	790	715	692	682	677	687	629	614	596	580

	Gegevens DUO
	Definitieve leerlingaantallen 1-10-2018
	Prognose 1-10-2019 tot en met 1-10-2023

Personeel

Samenwerkingsverband 2302 PO heeft geen personeel in dienst.

Meerjarenbegroting

Overzicht baten en lasten							
	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Totaal baten	€ 21.983.580	€ 20.715.387	€ 19.996.523	€ 18.957.145	€ 18.469.555	€ 17.806.109	€ 17.341.840
Bekostiging lichte ondersteuning SWV	€ 6.033.190	€ 5.903.807	€ 5.944.257	€ 5.807.598	€ 5.656.967	€ 5.511.045	€ 5.371.144
Bekostiging zware ondersteuning SWV	€ 13.302.690	€ 13.038.629	€ 13.118.306	€ 12.812.740	€ 12.477.994	€ 12.156.007	€ 11.834.175
Verevening zware ondersteuning	€ 2.543.100	€ 1.660.542	€ 596.326	€ -	€ -	€ -	€ -
Schoolmaatschappelijk werk	€ 104.600	€ 112.409	€ 144.634	€ 143.808	€ 141.593	€ 139.057	€ 136.521
Overige baten/subsidies	€ -	€ -	€ 193.000	€ 193.000	€ 193.000	€ -	€ -
Totaal lasten	€ 21.958.840	€ 20.715.387	€ 20.446.523	€ 18.957.145	€ 18.469.555	€ 17.806.109	€ 17.341.840
Verplichte afdrachten	€ 8.390.500	€ 8.256.279	€ 8.387.420	€ 8.047.254	€ 7.677.863	€ 7.506.337	€ 7.325.499
Zware ondersteuning programma's							
866 Management en Organisatie	€ 175.410	€ 155.250	€ 185.550	€ 185.550	€ 185.550	€ 185.550	€ 185.550
872 Kosten toewijzing TLV	€ 21.580	€ 28.000	€ 28.000	€ 28.000	€ 28.000	€ 28.000	€ 28.000
873 Ondersteunings Plan Raad (OPR)	€ 2.370	€ 4.500	€ 4.500	€ 4.500	€ 4.500	€ 4.500	€ 4.500
868 Groei SBO/SO/VSO	€ 564.150	€ 625.000	€ 625.000	€ 625.000	€ 625.000	€ 625.000	€ 625.000
871 Onvoorzien	€ -	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
878 Populatiekosten bouwsteen	€ 1.950	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
879 Programma 10-14	€ 59.740	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000
885 Kwaliteitszorg	€ 4.780	€ 8.500	€ 91.300	€ 91.300	€ 91.300	€ 91.300	€ 91.300
478 Solidariteit SWV	€ 222.480	€ 230.000	€ 180.000	€ 180.000	€ 180.000	€ 180.000	€ 180.000
479 OZA	€ 70.000	€ 60.000	€ 140.000	€ 140.000	€ 140.000	€ 140.000	€ 140.000
845 Dekkend netwerk	€ 2.710	€ 50.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
846 Ontwikkeling jonge kind / doorgaande lijn	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000
847 Maatwerk	€ 4.520	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
1015 Hoogbegaafdheid	€ -	€ -	€ 193.000	€ 193.000	€ 193.000	€ -	€ -
827 Structuurgroepen	€ 64.000	€ 64.000	€ 64.000	€ 64.000	€ 64.000	€ 64.000	€ 64.000
828 Afdrachten	€ 12.224.650	€ 10.948.858	€ 10.252.753	€ 9.103.540	€ 8.985.341	€ 8.686.422	€ 8.402.991
Saldo financiële baten en lasten	€ 270	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Saldo baten en lasten	€ 25.010	€ -	€ -450.000	€ -	€ -	€ -	€ -

Baten

De baten zijn gebaseerd op het aantal leerlingen afgezet tegen het daarvoor geldende tarief. Hiervoor is de prognose van het aantal leerlingen hierboven dus van groot belang. Te zien is dat de baten af nemen. De snelheid waarmee dit gebeurt zal wel afnemen omdat de verevening het laatste jaar in is gegaan (laatste jaar is 2019-2020). De daling in de periode daarna heeft te maken met de daling van het totaal aantal leerlingen binnen het Samenwerkingsverband.

Lasten

Naast de verplichte afdrachten (aftrek lichte en zware ondersteuning) kent het Samenwerkingsverband programma's. Hierin zijn activiteiten benoemd om de taken en doelen die behoren bij het Samenwerkingsverband op een gestructureerde wijze uit te kunnen voeren. Hiertoe is per programma benoemd welke kosten hiermee gemoeid zijn. De afdrachten aan de schoolbesturen vormen het grootste deel van de uitgaven van het Samenwerkingsverband.

Omdat er vanuit de inspectie vragen zijn geweest bij andere Samenwerkingsverbanden over het opnemen van de meerjaren exploitatie conform het EFJ model is hieronder dit model opgenomen.

Baten	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Rijksbijdrage	21.300.680	19.812.920	18.775.360	18.276.560	17.806.110	17.341.840
Overige baten	163.960	193.000	193.000	193.000	0	0
Totaal Baten	21.464.640	20.005.920	18.968.360	18.469.560	17.806.110	17.341.840
Lasten						
Personeelslasten	357.440	448.600	448.600	448.600	405.600	405.600
Huisvestingslasten	9.000	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
Overige lasten	125.310	336.250	336.250	336.250	336.250	336.250
Doorbetalingen aan schoolbesturen	20.563.090	19.668.570	18.181.010	17.682.210	17.061.760	16.597.490
Totaal lasten	21.054.840	20.455.920	18.968.360	18.469.560	17.806.110	17.341.840
Saldo Baten en Lasten	409.800	-450.000	0	0	0	0
Saldo financiële bedrijfsvoering	40	0	0	0	0	0
Totaal resultaat	409.840	-450.000	0	0	0	0

Meerjarenbalans

Activa per 31-12	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
<i>Vlottende activa</i>							
1.5 Vorderingen	228.270	93.000	93.000	93.000	93.000	93.000	93.000
1.7 Liquide middelen	2.053.790	1.271.480	859.550	859.550	859.550	859.550	859.550
Totaal vlottende activa	2.282.060	1.364.480	952.550	952.550	952.550	952.550	952.550
Totaal activa	2.282.060	1.364.480	952.550	952.550	952.550	952.550	952.550
Passiva per 31-12	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
<i>Eigen vermogen</i>							
Algemene reserve	725.110	1.272.680	696.950	520.950	520.950	520.950	520.950
Bestemmingsreserve PMT	-202.070	-339.800	-176.000	0	0	0	0
Totaal Eigen vermogen	523.040	932.880	520.950	520.950	520.950	520.950	520.950
<i>Kortlopende schulden</i>							
Crediteuren	486.700	193.540	193.540	193.540	193.540	193.540	193.540
Overige kortlopende schulden	1.149.560	52.100	52.100	52.100	52.100	52.100	52.100
Overlopende passiva	122.760	185.960	185.960	185.960	185.960	185.960	185.960
Totaal kortlopende schulden	1.759.020	431.600	431.600	431.600	431.600	431.600	431.600
Totaal passiva	2.282.060	1.364.480	952.550	952.550	952.550	952.550	952.550

Het Samenwerkingsverband heeft geen vaste activa aangezien die bij de schoolbesturen zijn geregistreerd. De vlottende activa betreft met name het saldo op de bankrekening. Te zien is dat de liquide middelen de komende jaren stabiel blijven. Dit komt doordat de reserves (hieronder verder toegelicht) op een niveau worden gehouden rond de € 500.000. In de risicoanalyse in 2016 is bepaald dat de gewenste reserve € 350.000 moet zijn.

Ontwikkelingen bij één van de aangesloten besturen hebben ertoe geleid dat de situatie is veranderd. Het is op dit moment onzeker hoe de toekomst van één bestuur eruit gaat zien en dat kan financiële gevolgen hebben voor de solidariteitsmiddelen van het SWV. Daardoor is voorlopig een reservebedrag van ruim € 500.000 aangehouden. Als er meer duidelijkheid is omtrent de situatie kan concreet bepaald worden welke gevolgen dit heeft voor het Samenwerkingsverband en de gewenste reservepositie.

De bestemmingsreserve PMT zal worden opgebouwd naar € 0 (op dit moment negatief) door in het schooljaar 2020-2021 een bedrag in te houden op de afdrachten voor de aangesloten PMT besturen.

5.4 Risicoparagraaf

Samenwerkingsverband 23-02 PO heeft in 2016 een risicoanalyse opgesteld. Deze analyse dient als houvast bij het waarborgen van de continuïteit van het Samenwerkingsverband door het vormen van adequate reserves. Voor de bepaling van de hoogte van het benodigde reservebedrag om de risico's van het Samenwerkingsverband af te dekken (in relatie met de hoogte van reserves) is een gedegen risicoanalyse vereist. Hieronder staan de belangrijkste risico's vermeld. Voor de complete risicoanalyse wordt verwezen naar het document 'Risicomanagement' van SWV 23-02 PO.

De belangrijkste risico's voor Samenwerkingsverband 23-02 PO zijn:

- Een sterkere daling van het totaal aantal leerlingen dan in de huidige prognose.
- De overheid die minder bekostigt dan vooraf toegezegd.
- Een minder snelle daling van het aandeel SO-leerlingen. Deze vergen hogere begeleidingskosten die ten laste gaan van baten voor de zware ondersteuning.
- Er zijn onvoorziene kosten als gevolg van personele problemen (verzuim, verlof, personele conflicten; bijvoorbeeld noodzakelijke interim-inhuur).
- Onvoldoende werking P&C-cyclus. Door onvoldoende informatie kunnen verkeerde beslissingen worden genomen.
- De kosten van de deelregio's betreffen grotendeels reserveringen voor verwijzingskosten en salarislasten van aangesloten schoolbesturen. Aldaar wordt het risico gelopen dat er onvoldoende baten zijn om deze medewerkers te bekostigen.
- Er zijn onvoorziene kosten als gevolg van een grotere toename van het aantal leerlingen met een TLV-SO tussen 1 oktober en 1 februari dan begroot. Het Samenwerkingsverband moet dit vervolgens bekostigen (wettelijke verplichting).

We zien nu in dat voor 2020 een aantal nieuwe risico's toegevoegd moeten worden:

- Financiële problemen schoolbestuur met hoog deelnamepercentage.
- Bezuinigingen en wachtlijsten in de jeugdhulp. Onderwijs en jeugdhulp zijn nauw met elkaar verbonden en voor een groot aantal kinderen, zeker in het SBO en SO geldt dat in hun ontwikkeling ook ondersteuning van de jeugdhulp nodig is. Door de tekorten die gemeenten hebben ontstaan er wachtlijsten met (financiële) gevolgen voor het onderwijs.
- De eventuele komst van een zorginstelling waar leerlingen komen wonen zonder een TLV SO of met een TLV SBO die door het woonplaatsbeginsel op conto van het SWV komen bij plaatsing op een S(B)O.
- Lerarentekort, en dus ook tekort aan extra ondersteuning en specialismen in de basis-ondersteuning.

Omdat het moeilijk is om financiële bedragen te koppelen aan risico's is ervoor gekozen om in de begroting 2020 de risicobuffer (reserve) in totaliteit te verhogen tot een bedrag van € 500.000. Dit was € 350.000 in het risicodocument uit 2016. Het blijft een inschatting en omdat er een aantal risico's zijn bijgekomen is het bedrag verhoogd. Uiteindelijk ligt het risico van het Samenwerkingsverband bij de aangesloten schoolbesturen.

5.5 Treasury

Tijdens de verslagperiode heeft het Samenwerkingsverband bij het aantrekken respectievelijk uitzetten van alle benodigde respectievelijk overtollige middelen gehandeld binnen de kaders van de regeling van het Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen van 25 juli 2001, nr. FVE 2001/57965N, houdende regels over het beleggen en belenen van publieke middelen (Regeling beleggen en belenen door instellingen voor onderwijs en onderzoek 2010). In 2018 is een nieuw treasurystatuut vastgesteld op basis van de Regeling belenen en beleggen 2016. De Stichting beschikt over een bankrekening en een spaarrekening. Deze zijn ondergebracht bij de Rabobank te Almelo.

De RvT heeft besloten, mede gezien de onzekere financiële markten, geen actief beleggingsbeleid te voeren. Het samenwerkingsverband is niet in het bezit van derivaten of andere vormen van financiële beleggingsproducten. Voor de korte termijn liquiditeitsbehoefte (korter dan 1 jaar) wordt altijd ruim voldoende saldo op de rekening couranten aangehouden. De overige liquiditeit is in spaartegoeden aangehouden.

Tot slot is van belang op te merken dat een Samenwerkingsverband failliet kan worden verklaard indien deze niet meer kan voldoen aan haar financiële verplichtingen, maar dat conform de geldende wet- en regelgeving de betrokken schoolbesturen een nieuw Samenwerkingsverband dienen op te richten. Met andere woorden loopt het huidige Samenwerkingsverband een beperkt financieel risico maar lopen de betrokken schoolbesturen het grootste financiële risico. Omdat de doelstelling van het Samenwerkingsverband ook een gezonde financiële bedrijfsvoering is, is deze risicoanalyse geschreven vanuit de doelstelling sowieso financieel gezond te zijn.

5.6 Code goed bestuur

Het bevoegd gezag van het samenwerkingsverband hanteert de “Code Goed bestuur in het Primair Onderwijs”. Het intern toezicht (RvT) en bestuur zijn gescheiden, de RvT heeft een onafhankelijk voorzitter en een RvT lid die op voordracht van de OPR is benoemd. In 2019 heeft de RvT besloten om te ontwikkelen naar nog meer onafhankelijk toezicht. Vanaf 1 januari 2020 is het merendeel van de leden niet werkzaam bij één van de aangesloten. Het bestuur is eindverantwoordelijk voor de meerjarenbegroting en het jaarverslag.

5.7 Gebeurtenis(sen) na balansdatum

Hoewel de coronacrisis diepgaande impact heeft op het onderwijs, verwachten wij geen verhoogde risico's ten aanzien van de continuïteit van de stichting/de vereniging. Daarnaast verwachten wij geen significante bijstelling van de toekomstige exploitaties. De belangrijkste risico's voor de organisatie betreffen de gezondheid van de leerlingen en het personeelsbestand en de kwaliteit van het onderwijs.

Wij verwachten dat de coronacrisis invloed heeft op het ziekteverzuim en de benodigde investeringen in het digitaliseren van de lesmethodes. Deze risico's zijn vooralsnog echter niet te kwantificeren in financiële zin.

A2 Verslag Raad van Toezicht

Inleiding

De RvT heeft het kalenderjaar 2019 ervaren als een goed jaar, waarin wederom constructief is samengewerkt met het bestuur van het SWV 23-02. Er is sprake van onderlinge openheid en een positief-kritische houding jegens het SWV in het algemeen en het bestuur in het bijzonder. De raad voelt zich serieus genomen door het bestuur en heeft vertrouwen in de werkwijze van dit bestuur en volgt de ontwikkelingen met belangstelling. Algemene informatie, alsmede informatie specifiek voor de RvT, wordt tijdig gedeeld. De RvT heeft dit kalenderjaar zes keer vergaderd. Voorafgaand aan iedere vergadering vindt overleg plaats tussen de voorzitter van de RvT met de voorzitter van het bestuur, waarin bepaald wordt welke ontwikkelingen relevant zijn voor het toezicht.

Governance

In het regeerakkoord is vermeld dat SWV-en een onafhankelijke RvT dienen te hebben. Om aan deze eis te voldoen, krijgt het SWV 23-02 vier jaar de tijd. Reden voor de RvT dit onderwerp in 2018 reeds op te pakken en hier vorm en inhoud aan te geven.

De RvT van SWV 23-02 heeft sinds 2016 een onafhankelijke voorzitter alsmede een onafhankelijk lid, op bindende voordracht van de OPR. Een volledig onafhankelijke RvT vinden de raadsleden ongewenst; men vreest gebrek aan kennis en inzicht. Vanwege het vertrek van twee interne leden met ingang van respectievelijk 1 maart 2019 en 1 januari 2020, heeft de RvT besloten deze vacatures niet in te vullen vanwege de omvorming naar een meer onafhankelijke RvT.

De RvT heeft de periode van voorjaar tot zomervakantie gebruikt om de statuten van het SWV 23-02 op het onderdeel Toezicht te laten aanpassen aan de nieuwe situatie. Daarnaast werd een voorstel geaccordeerd over de doorontwikkeling van de RvT en een profiel opgesteld waaraan een onafhankelijk lid moet voldoen. De werving voor een nieuw lid is in november 2019 gestart.

Op de vacature die is geplaatst in de Tubantia alsmede is verspreid onder de aangesloten schoolbesturen, hebben in totaal vier personen gesolliciteerd, te weten twee vrouwen en twee mannen. Twee kandidaten zijn afgewezen vanwege het feit dat ze of niet als onafhankelijk of niet als geschikt werden beoordeeld. Met de twee andere geschikte en kwalitatief goede kandidaten heeft de benoemingsadviescommissie, bestaande uit de onafhankelijk voorzitter en het onafhankelijk lid RvT, medio november 2019 gesprekken gevoerd. Vervolgens werd met unanieme instemming een kandidaat benoemd die vanuit de breedte en gelet op de kwaliteit veruit de meeste bagage meebrengt, passend bij deze functie.

De nieuwe RvT bestaat aldus met ingang van 1 januari 2020 uit een onafhankelijk voorzitter, een onafhankelijk lid (vacature), een onafhankelijk lid op bindende voordracht van de OPR en twee leden van een bij het SWV aangesloten schoolbestuur. Deze twee interne leden fungeren niet meer als vertegenwoordiger namens een deelregio of denominatie, maar namens het gehele SWV 23-02.

Zelfevaluatie Raad van Toezicht

Jaarlijks in oktober voert de RvT een zelfevaluatie uit aan de hand van het Toezichtkader, te weten de vier onderdelen: strategievorming, beleidsvoerend vermogen, realisatie doelstellingen en bedrijfsvoering in relatie met interne en externe belanghebbenden. In 2019 is de zelfevaluatie niet uitgevoerd omdat de focus op Governance lag. De raad heeft derhalve besloten de zelfevaluatie door te schuiven naar medio 2020.

Samenstelling Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht bestond in 2019 uit de volgende leden:

Wim Slingeland	onafhankelijk voorzitter
Jos Sprakel	namens deelregio Enschede (tot 1 januari 2020)
Frank Konings	namens deelregio Hengelo
Ben Gengler	namens deelregio Noordoost Twente (tot 1 maart 2019)
Paul Overakker	namens speciaal onderwijs
Bram Donkers	onafhankelijk lid

Overige activiteiten gedurende het jaar

Monitoring evaluatie commissie 10-14

De RvT heeft met veel interesse kennisgenomen van het rapport met betrekking tot de evaluatie van de commissie 10-14. De raad vindt het een goed geanalyseerd rapport. Een belangrijke aanbeveling is de leerlingen eerder te bespreken, bij voorkeur eind groep 6. Vanuit haar toezichthoudende rol is de RvT van mening dat zij ook actief moet worden betrokken bij het vervolg: wat gaat er met de aanbevelingen gebeuren, op welke termijn, hoe ziet het proces eruit, etcetera. Het bestuur heeft dit toegezegd en heeft een en ander in haar werkagenda opgenomen.

Overdracht schoolbestuur

In het voorjaar 2019 heeft Stichting Scholengroep Primato, deelnemend schoolbestuur van het SWV 23-02, het bestuur van het SWV ingelicht over een voorgenomen overdracht aan de Dr. Schaepmanstichting. Dit om het openbaar onderwijs in Hengelo te waarborgen voor de toekomst. De RvT heeft op basis van deze informatie het besluit genomen ondersteuning te bieden inzake mogelijke knelpunten in het kader van passend onderwijs.

Jaarverslag en bestuursverslag 2018

De RvT heeft in de aprilvergadering, samen met de voorzitter en penningmeester van het bestuur, uitvoerig de concept jaarrekening en het bestuursverslag besproken. De RvT heeft geconstateerd dat het bestuursverslag aansluit bij de afspraken en ambities van het SWV 23-02 zoals beschreven in het Ondersteuningsplan. Verder ziet de RvT dat de verwijzing naar het speciaal (basis)onderwijs stabiel blijft maar het resterende budget voor de schoolbesturen vanwege de verevening omlaag gaat. Het resultaat is weliswaar licht negatief, maar dit is hetgeen goed is omdat het bestuur de weerstandsreserve op maximaal vijf ton wil houden. Tijdens de vergadering van 26 juni 2019 heeft de RvT vervolgens goedkeuring gegeven aan de jaarrekening en het bestuursverslag 2018.

Managementrapportage (MARAP)

Per kwartaal wordt de RvT uitgebreid geïnformeerd door middel van de zogenaamde MARAP's. Een waardevol instrument waarbij de toezichthouders het bestuur actief kunnen bevragen op zowel de inhoud als de financiën. Onderdeel vormt de wens van de RvT vroegtijdig over mogelijke risico's geïnformeerd te worden

Meerjarenbegroting 2020-2024

Tijdens de vergadering van 11 december 2019 heeft de RvT, in aanwezigheid van de voorzitter en penningmeester van het bestuur, de meerjarenbegroting besproken. De RvT vindt het een degelijke en beleidsrijke begroting die volgens het bestuursmodel is opgesteld. De raad heeft te kennen gegeven dat het prettig is als vanaf volgend schooljaar ook de verschillende scenario's worden beschreven. Voorts heeft de RvT haar zorgen uitgesproken dat met name in de loop van een schooljaar de verwijzingen naar het speciaal onderwijs toenemen, hetgeen voor ongewenste effecten kan zorgen. Wat ook een risico is en een steeds groter wordend probleem, is de spanning tussen zorg en onderwijs en de wachtlijsten die daarbij ontstaan.

Dank

De RvT is het bestuur van het SWV 23-02 erkentelijk voor hun belangeloze inzet voor en actieve bijdrage aan het SWV 23-02 gedurende het jaar 2019 en zegt hen hiervoor hartelijk dank.

Namens de RvT van SWV 23-02,

W.L. Slingerland
voorzitter

A3 Organisatie

6.1 Inschrijving Kamer van Koophandel

De Stichting Samenwerkingsverband 23-02 is op 31 mei 2013 ingeschreven bij de Kamer van Koophandel voor Oost Nederland onder nummer 58048316.

6.2 Bestuur

Het bestuur van de Stichting Samenwerkingsverband 2302 bestaat per 31 december 2019 uit:

De heer P.J.G.A. Breur	Voorzitter
De heer H.J. Gerichhausen	Penningmeester
De heer F.E. Nijhuis	Lid
De heer A.H.B. Timmerhuis	Lid

6.3 Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van de Stichting Samenwerkingsverband 23-02 bestaat per 31 december 2019 uit:

De heer W.L. Slingerland	Voorzitter (onafhankelijk)
De heer A. Donkers	Lid (onafhankelijk)
De heer F. M.M. Konings	Lid
De heer L.P. Overakker	Lid
De heer H.J. Sprakel	Lid

Bijlage: Verantwoording Functionaris Gegevensbescherming

Aan : Stichting Samenwerkingsverband 2302 PO
 Verslag door : Corine de Hoog
 Functie : Functionaris Gegevensbescherming SWV 2302 PO
 Ons kenmerk : 20200211
 Datum : 11 februari 2020
 Betreft : **Verantwoordingsrapportage AVG-maatregelen en opvolging**

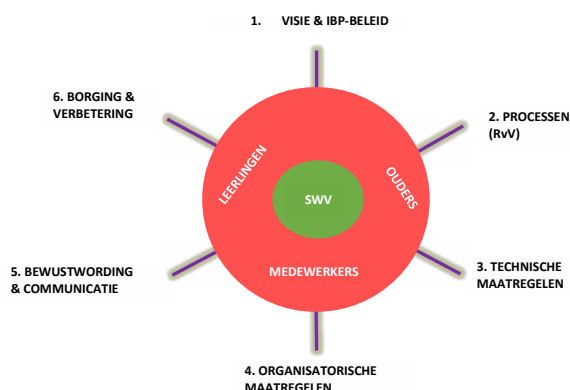
Aanleiding

Vanaf 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming van kracht die extra regels stelt ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens. Door de aard van de werkzaamheden van het Samenwerkingsverband voor passend onderwijs is een groot deel van de te verwerken gegevens privacygevoelig. Beveiliging van deze gegevens en het vertrouwelijk/zorgvuldig omgaan hiermee staat daarom ook bij het SWV 2302 PO hoog in het vaandel. Dit betreft met name persoonsgegevens van leerlingen en hun ouders/verzorgers. Aangezien het SWV 2302 PO zelf geen medewerkers in dienst heeft, is de hoeveelheid persoonsgegevens van deze betrokkenen zeer beperkt.

1. Bewustwording

Om inzicht te krijgen van in de processen bij SWV 2302 PO waarbij persoonsgegevens worden verwerkt, is in september 2018 gestart met een procesanalyse. Deze procesanalyse vormt tevens de basis voor het overzicht van verwerkingen (zie 3).

Daarnaast is in april 2019 een bewustwordingssessie georganiseerd met alle leden van de CvA's en de Commissies 10-14 waarbij rondom het AVG-model van Datameesters in kaart is gebracht wat er al goed geregeld is en waaraan nog nader aandacht moet worden geschonken. Tijdens deze sessie bleek dat alle aanwezigen zich goed bewust zijn van hun rol en verantwoordelijkheid rondom privacy van gegevens, maar af en toe vragen hebben rondom de praktische uitvoerbaarheid van de regelgeving.

2. Rechten van Betrokkenen

In het Informatiebeveiligings- en privacybeleid van SWV 2302 PO is aandacht besteed aan de rechten van betrokkenen. Dit beleid is te vinden op website van SWV 2302 PO en voor iedereen toegankelijk.

3. Overzicht verwerkingen

De uitkomst van de procesanalyse (zie 1.) is samengevat in een Register van Verwerkingsactiviteiten. Hierin is de informatie opgenomen zoals door de AVG (artikel 30) is voorgeschreven.

4. Data Protection Impact Assessment (DPIA)

Sinds de invoering van de AVG (25 mei 2018) is er geen nieuwe werkwijze geïmplementeerd ten behoeve van de verwerking van persoonsgegevens, noch heeft een ingrijpende wijziging plaatsgehad. Er is derhalve geen noodzaak geweest tot het uitvoeren van een DPIA.

5. Privacy by design & Privacy by default

Ten behoeve van de verwerking van persoonsgegevens wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van het programma Kindkans. Het gebruik van Kindkans maakt het mogelijk om gericht autorisaties te verstrekken aan functionarissen die een rol spelen in de verwerking van de persoonsgegevens (need-to-know) en deze autorisaties ook weer af te nemen zo gauw dit niet meer aan de orde is. Tevens beperkt het gebruik van Kindkans oneigenlijke informatiestromen in andere systemen, e-mail of in papieren vorm. Het secretariaat van SWV 2302 PO speelt een belangrijke rol in de toepassing van 'dataminimalisatie' (het niet opnemen van informatie die irrelevant is voor het doel waarvoor de informatie wordt verzameld), alsmede het autorisatiebeheer.

6. Functionaris Gegevensbescherming

Sinds 16 oktober 2019 is ondergetekende (Corine de Hoog van Datameesters) de externe FG van SWV 2302 PO (inschrijffnummer Autoriteit Persoonsgegevens: FG010857).

7. Meldplicht Datalekken

Er bestaat een protocol informatiebeveiligingsincidenten en datalekken. Sinds de invoering van de AVG zijn er nog geen datalekken voorgekomen.

8. Verwerkersovereenkomsten

Met de leverancier van Kindkans is een verwerkingsovereenkomst overeengekomen. Verder zijn geen verwerkingsovereenkomsten noodzakelijk.

9. Leidend toezichthouder

Niet van toepassing.

10. Toestemming betrokkenen

De grondslag voor de verwerking is tevens weergegeven in het Register van Verwerkingsactiviteiten. Over het algemeen betreft dit de Wet op het Passend Onderwijs. Ouders/verzorgers worden gekend in de processtappen (leerlingen < 16 jaar) gezien rechten van betrokkenen, maar alleen voor onderdelen waarvoor geen relevante wetgeving bestaat wordt expliciet toestemming gevraagd.

Corine de Hoog
Datameesters B.V.

A4 Kerngetallen en grafieken

Kengetallen	Signalerings-grens PO	2015	2016	2017	2018	2019
Financiële kengetallen						
Liquiditeit (current ratio)	< 0,75	3,82	7,10	2,44	1,30	3,16
Solvabiliteit 1	< 30%	74%	86%	59%	23%	68%
Solvabiliteit 2	< 30%	74%	86%	59%	23%	68%
Rentabiliteit	3 jaar negatief	78%	1%	-7%	0%	2%
Weerstandvermogen	< 5%	11%	9%	2%	2%	4%

Toelichting

Liquiditeit (current ratio): vlottende activa / kortlopende schulden

Geeft aan in welke mate de instelling aan haar verplichtingen op korte termijn kan voldoen.

Solvabiliteit 1: eigen vermogen / totaal passiva

Geeft aan op welke wijze de bezittingen, op de actiefzijde van de balans, zijn gefinancierd.

Solvabiliteit 2: (eigen vermogen + voorzieningen) / totaal passiva

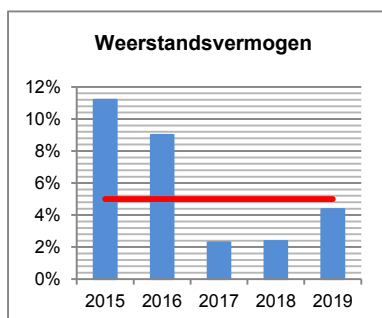
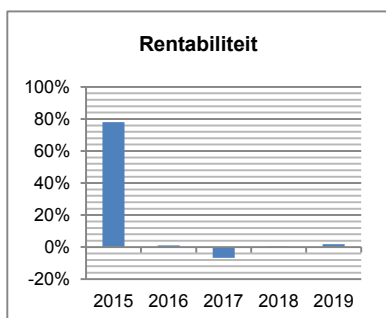
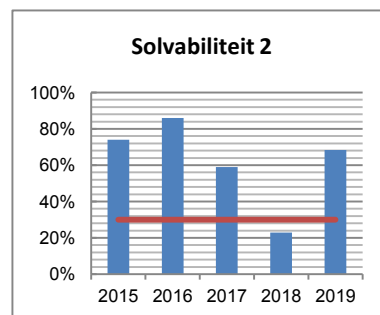
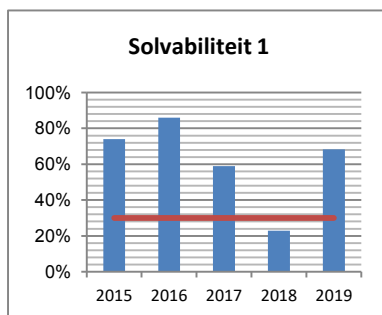
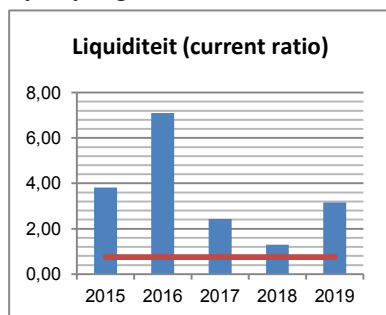
Geeft aan op welke wijze de bezittingen, op de actiefzijde van de balans, zijn gefinancierd.

Rentabiliteit: resultaat / totale baten

Geeft aan welk deel van de totale baten over blijft na aftrek van de lasten.

Weerstandvermogen: (eigen vermogen +/- materiële vaste activa) / Rijksbijdragen OCW

Is de verhouding tussen het eigen vermogen minus de materiële vaste activa en de omvang van de Rijksbijdragen.

A5 Instellingsgegevens

Algemene gegevens

Bestuursnummer : 21450
 Naam instelling : Stichting Samenwerkingsverband 23-02
 Adres : Enschedesestraat 68, 7551 EP Hengelo
 Postadres : Postbus 34
 Postcode : 7480 AA
 Plaats : Haaksbergen
 Telefoon : 085-0471102
 E-mailadres : info@swv2302.nl
 Website : www.swv2302.nl
 Contactpersoon : R. Lenselink
 Telefoon : 06 25 27 52 26
 E-mailadres : r.lenselink@swv2302.nl

Overzicht aangesloten schoolbesturen

	Naam	Plaats
24844	Stichting VCO Oost Nederland	Enschede
25351	Stichting Keender	Haaksbergen
25859	Stichting Attendiz	Hengelo Ov
27910	Stichting Brigantijn	Borne
31076	Stichting Onderwijs Islamitische grondslag Midden- en Oost-Nederland	Leusden
40355	Vereniging voor Algemeen Bijzonder Montessorionderwijs Haaksbergen	Haaksbergen
40903	Stichting Katholiek Onderwijs Losser en Overdinkel	Losser
40964	Stichting Departement Oldenzaal e.o., maatschappij tot Nut van 't Algemeen	Oldenzaal
41565	Stichting Consent	Enschede
41624	Ver. voor Gereformeerd Primair Onderwijs 'de Oosthoek'	Bergentheim
41785	Stichting Openbaar Primair Onderwijs Hof van Twente	Goor
41814	Stichting Scholengroep Primato	Hengelo Ov
58761	Stichting Katholiek Onderwijs Enschede	Enschede
65287	Dr. Schaepmanstichting	Hengelo Ov
68836	Stichting Katholiek Onderwijs Twenterand	Borne
70163	Stichting Speciaal Onderwijs Twente Oost Gelderland	Borculo
75219	Stichting Katholiek Onderwijs Noord Oost Twente	Oldenzaal
77456	Stichting Vrijescholen Athena	Deventer
95421	Enschedese Schoolvereniging	Enschede

B. Jaarrekening

B1 Grondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover deze op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien deze voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Continuïteit

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Activiteiten

De activiteit van Stichting Samenwerkingsverband 23-02 is, het vormen en in stand houden van een regionaal samenwerkingsverband in de zin van artikel 18a lid 2 van de Wet op het Primair Onderwijs.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen, worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire bestuursleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van Stichting ZML en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder

normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Vergelijkende cijfers

De cijfers van 2018 zijn waar nodig, geherrubriceerd teneinde vergelijking met de cijfers van 2019 mogelijk te maken.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling zich over verschillende zaken een oordeel vormt en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Operational leasing

Bij de stichting kunnen leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden is, niet bij de stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in het exploitatieoverzicht over de looptijd van het contract.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden. Eventuele rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder de schulden aan kredietinstellingen onder de kortlopende schulden.

Algemene Reserve

Deze post betreft de niet-gebonden reserve die voortkomt uit de door (semi-)overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten.

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de stichting. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de gerealiseerde baten en de werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Bestemmingsreserves

Hieronder zijn opgenomen de reserves die bedoeld zijn voor specifieke toekomstige uitgaven die uit de huidige beschikbare middelen gedekt moeten worden, waarbij om die reden door het bestuur een beperktere bestedingsmogelijkheid is aangebracht. De gehanteerde bestemmingsreserve is:

- Reserve PMT ter dekking van toekomstige uitgaven. Deze reserve bedraagt op de balansdatum € 301.730 negatief.

Het bestuur van de instelling heeft deze beperking aangebracht.

Schulden

Opgenomen leningen en schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Grondslagen voor de bepaling van het exploitatieoverzicht

Baten

Onder baten wordt verstaan de van overheidswege ontvangen (normatieve) bijdrage OCW, overige OCW subsidies en overige overheidsbijdragen, alsmede de van derden ontvangen overige bijdragen. De baten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn

verricht, gebaseerd op de tot balansdatum in het kader van de dienstverlening gemaakte kosten in verhouding tot de geschatte kosten van de totaal te verrichten dienstverlening.

Personele lasten

Onder de personele lasten worden de lasten opgenomen van de personeelsleden die in dienst zijn van de rechtspersoon, alsmede de overige personele lasten die betrekking hebben op onder andere het inhuren van extra personeel, scholingskosten en bedrijfsgezondheidszorg.

Lasten

De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende ontvangen en betaalde rente-ontvangsten en -uitgaven van uitgegeven en ontvangen leningen en overige kredietfaciliteiten.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en vlottende effecten, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden.

Ontvangen en betaalde interest en ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

De verkrijgingsprijs van de verworven groepsmaatschappij is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. De geldmiddelen die in de verworven groepsmaatschappij aanwezig zijn, zijn op de aankoopprijs in mindering gebracht.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasecontract wordt voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

B1 Balans per 31 december 2019

(na bestemming van het resultaat over 2019)

1	Activa	31-12-2019	31-12-2018
	Vlottende activa		
<u>1.5</u>	<u>Vorderingen</u>		
1.5.1	Debiteuren	17.120	-
1.5.8	Overlopende activa	75.870	228.270
1.5	Vorderingen	92.990	228.270
<u>1.7</u>	<u>Liquide middelen</u>		
1.7.2	Banken	1.271.490	2.053.790
1.7	Liquide middelen	1.271.490	2.053.790
	Totaal vlottende activa	1.364.480	2.282.060
	Totaal activa	1.364.480	2.282.060

2	Passiva	31-12-2019	31-12-2018
<u>2.1</u>	<u>Eigen vermogen</u>		
2.1.1	Algemene Reserve	1.272.680	725.110
2.1.2	Bestemmingsreserve publiek	339.800-	202.070-
2.1	Eigen vermogen	932.880	523.040
<u>2.4</u>	<u>Kortlopende schulden</u>		
2.4.3	Crediteuren	193.540	486.700
2.4.9	Overige kortlopende schulden	52.100	1.149.560
2.4.10	Overlopende passiva	185.960	122.760
2.4	Kortlopende schulden	431.600	1.759.020
	Totaal passiva	1.364.480	2.282.060

B3 Exploitatieoverzicht 2019

3	Baten	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
3.1	Rijksbijdragen OCW	21.300.680	20.715.390	21.983.570
3.5	Overige baten	163.960	-	-
	Totaal baten	21.464.640	20.715.390	21.983.570
4	Lasten	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
4.1	Personeelslasten	357.440	244.200	413.590
4.3	Huisvestingslasten	9.000	1.500	4.000
4.4	Overige lasten	125.310	345.550	88.240
4.5	Doorbetalingen aan schoolbesturen	20.563.090	20.124.140	21.452.990
	Totaal lasten	21.054.840	20.715.390	21.958.820
	Saldo baten en lasten	409.800	-	24.750
5	Financiële baten en lasten			
5.1	Financiële baten	320	-	440
5.5	Financiële lasten	280	-	180
	Saldo financiële baten en lasten	40	-	260
	Totaal resultaat	409.840	-	25.010

B4 Kasstroomoverzicht over 2019

Kasstroomoverzicht over 2019	Referentie	2019	2018
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Saldo baten en lasten		409.800	24.750
Veranderingen in vlottende middelen:			
- Vorderingen (-/-)	1.5	135.270	226.420-
- Kortlopende schulden	2.4	1.327.410-	1.412.590
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties		782.340-	1.210.920
- Ontvangen interest	5.1	320	440
- Betaalde interest (-/-)	5.5	280	180
		40	260
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		782.300-	1.211.180
Mutatie liquide middelen		782.300-	1.211.180
Beginstand liquide middelen	1.7	2.053.790	842.610
Mutatie liquide middelen	1.7	782.300-	1.211.180
Eindstand liquide middelen		1.271.490	2.053.790

B5 Toelichting op de balans per 31 december 2019

1.5	Vlottende activa	31-12-2019	31-12-2018
1.5	Vorderingen		
1.5.1	Debiteuren	17.120	-
	Overlopende activa	75.870	228.270
1.5.8	Overlopende activa	75.870	228.270
	Totaal vorderingen	92.990	228.270

De vorderingen hebben per einde 2019 en 2018 een looptijd korter dan een jaar.

1.7	Liquide middelen	31-12-2019	31-12-2018
1.7	Liquide middelen		
1.7.2	Banken	1.271.490	2.053.790
	Totaal liquide middelen	1.271.490	2.053.790

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de onderwijsinstelling.

2.1	Passiva	Mutaties 2019		
		Saldo 1-1-2019	Bestemming resultaat	Overige mutaties
				Stand per 31-12-2019
2.1	Eigen vermogen			
2.1.1	Algemene Reserve	725.110	547.570	-
2.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)	202.070-	137.730-	-
	Totaal eigen vermogen	523.040	409.840	-
2.1.2	<i>Bestemmingsreserve (publiek)</i>			
	Reserve PMT	202.070-	137.730-	-
		202.070-	137.730-	-
	Totaal bestemmingsreserves	202.070-	137.730-	-

2.4	Kortlopende schulden	31-12-2019	31-12-2018
2.4.3	Crediteuren	193.540	486.700
2.4.9	Overige kortlopende schulden	52.100	1.149.560
2.4.10	Overlopende passiva	185.960	122.760
	Totaal kortlopende schulden	431.600	1.759.020

De kortlopende schulden hebben per einde 2019 en 2018 een looptijd korter dan een jaar. Onder de crediteuren bevinden zich schulden aan verbonden partijen. In 2019 gaat het om een bedrag van € 164.030 en in 2018 om een bedrag van € 470.330.

Model G

G1 Subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving toewijzing	Toewijzing		Bedrag toewijzing €	Ontvangen t/m 2019 €	De prestatie ultimo 2019 conform subsidiebeschikking	
	Kenmerk	Datum			Geheel afgerond	Niet geheel afgerond
Subsidie begaafde leerlingen po en vo	VO/1387562	18-6-2019	772.288	193.072	☐	☒
			772.288	193.072		

**B6 Niet in de balans opgenomen verplichtingen (passief)/
niet uit de balans blijkende rechten (actief)**

Er zijn geen niet in de balans opgenomen verplichtingen en geen niet uit de balans blijkende rechten.

B7 Toelichting op de exploitatierekening over 2019

3	Baten	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
3.1	Rijksbijdragen OCW			
3.1.1	Rijksbijdragen OCW	21.300.680	20.715.390	21.983.570
	Totaal	21.300.680	20.715.390	21.983.570
	<i>Specificatie</i>			
<u>3.1.1</u>	<u>Rijksbijdragen OCW</u>			
	Rijksbijdragen personeel OCW	19.917.230	19.585.180	20.513.100
	Rijksbijdragen materieel OCW	1.383.450	1.130.210	1.470.470
	Totaal	21.300.680	20.715.390	21.983.570
3.5	Overige baten			
3.5.6	Overige	163.960	-	-
	Totaal	163.960	-	-
4	Lasten	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
4.1	Personeelslasten			
4.1.2	Overige personele lasten	357.440	244.200	413.590
	Totaal	357.440	244.200	413.590
<u>4.1.2</u>	<u>Overige personele lasten</u>			
	Personeel niet in loondienst	355.340	244.200	405.640
	Scholing	2.100	-	7.950
	Totaal	357.440	244.200	413.590
4.3	Huisvestingslasten			
4.3.1	Huur	9.000	1.500	4.000
	Totaal	9.000	1.500	4.000
4.4	Overige lasten			
4.4.1	Administratie en beheerslasten	116.080	310.000	78.130
4.4.2	Inventaris en apparatuur	2.370	27.500	6.730
4.4.4	Overige	6.860	8.050	3.380
	Totaal	125.310	345.550	88.240
	<i>Uitsplitsing</i>			
<u>4.4.1</u>	<u>Administratie en beheerslasten</u>			
	Administratie- en advieskosten	27.100	25.000	26.320
	Accountantskosten *	5.990	-	4.720
	Kantoorbenodigdheden	330	1.000	180
	Reis- en verblijfkosten	2.820	-	3.750
	Portokosten	140	-	300
	Overige beheerslasten	76.720	284.000	42.860
	Juridische ondersteuning	2.980	-	-
	Totaal	116.080	310.000	78.130
	* <i>Specificatie honorarium accountant</i>			
	- onderzoek jaarrekening	5.990	-	4.720
	Accountantskosten	5.990	-	4.720

4.4.2 Inventaris en apparatuur

Inventaris en apparatuur	1.770	-	3.370
ICT-verbruikskosten	600	5.500	3.360
ICT-licenties	-	22.000	-
Totaal	2.370	27.500	6.730

4.4.4 Overige

Wervingskosten	1.920	-	-
Representatiekosten	2.720	3.500	1.320
Verzekeringen	2.060	550	2.030
Medezeggenschapsraad	-	4.000	-
Kopieerkosten	160	-	30
Totaal	6.860	8.050	3.380

4.5 Doorbetalingen aan schoolbesturen

4.5.1 Verplichte afdracht uit te voeren OCW	8.489.510	8.256.280	8.390.500
4.5.2 Doorbetalingen op basis van 1 februari	619.090	725.000	564.150
4.5.3 Overige doorbetalingen schoolbesturen	11.454.490	11.142.860	12.498.340
Totaal	20.563.090	20.124.140	21.452.990

Onder 4.5.3 Overige doorbetalingen schoolbesturen is in 2019 een bedrag opgenomen van € 57.250 dat in 2018 verantwoord had moeten worden.

5.1 Financiële baten

Rentebaten	320	-	440
Totaal	320	-	440

De rentebaten zijn de renten van de spaarrekening en rekeningcourant.

5.5 Financiële lasten

Rente- en bankkosten	280	-	180
Totaal	280	-	180

De rente- en bankkosten bestaan hoofdzakelijk uit de kosten van het aanhouden van een spaarrekening en rekeningcourant.

B8 (Voorstel) bestemming van het exploitatiesaldo

Het exploitatieresultaat over het jaar 2019 bedraagt € 409.840 positief.

Het bestuur heeft besloten het exploitatieresultaat als volgt te verdelen en te onttrekken danwel toe te voegen aan de volgende reserves:

	Stand 1-1-2019	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Stand 31-12-2019
Algemene Reserve	725.110	547.570	-	1.272.680
Bestemmingsreserve (publiek)	202.070-	137.730-	-	339.800-
	523.040	409.840	-	932.880

	Stand 1-1-2019	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Stand 31-12-2019
<i>Bestemmingsreserve (publiek)</i>				
Reserve PMT	202.070-	137.730-	-	339.800-
Totaal bestemmingsreserves	202.070-	137.730-	-	339.800-

B9 Gebeurtenissen na balansdatum

Hoewel de coronacrisis diepgaande impact heeft op het onderwijs, verwachten wij geen verhoogde risico's ten aanzien van de continuïteit van de stichting. Op korte termijn verwachten wij geen directe impact op de continuïteit van onze organisatie. De belangrijkste risico's voor de organisatie betreffen de gezondheid van de leerlingen en het personeelsbestand en de kwaliteit van het onderwijs. Wij verwachten dat de coronacrisis invloed heeft op het ziekteverzuim en de benodigde investeringen in het digitaliseren van de lesmethodes. Deze risico's zijn vooralsnog echter niet te kwantificeren in financiële zin.

B10 Overzicht verbonden partijen

Overige verbonden partijen (minderheidsbelang en geen beslissende zeggenschap)

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel
Stichting Scholengroep Primato	Stichting	Hengelo
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Hof van Twente	Stichting	Goor
Dr. Schaepmanstichting	Stichting	Hengelo
Stichting Brigantijn	Stichting	Borne
Stichting Keender	Stichting	Haaksbergen
Stichting VCO Oost Nederland	Stichting	Enschede
Vereniging voor Algemeen Bijzonder Montessorionderwijs Haaksbergen	Vereniging	Haaksbergen
Stichting Katholiek Onderwijs Enschede	Stichting	Enschede
Stichting Consent	Stichting	Enschede
Enschedese Schoolvereniging (ESV)	Vereniging	Enschede
Stichting Vrijescholen Athena	Stichting	Deventer
Stichting voor Onderwijs op Islamitische grondslag in Midden- en Oost-Nederland (SIMON)	Stichting	Leusden
Stichting Katholiek Onderwijs Noord Oost Twente	Stichting	Oldenzaal
Stichting Katholiek Onderwijs Losser en Overdinkel	Stichting	Losser
Stichting Departement Oldenzaal en Omstreken der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen	Stichting	Oldenzaal
Vereniging voor Gereformeerd Primair Onderwijs de Oosthoek	Vereniging	Bergentheim
Stichting Katholiek Onderwijs Twenterand	Stichting	Borne
Stichting Speciaal Onderwijs Twente Oost Gelderland	Stichting	Borculo
Stichting Attendiz	Stichting	Hengelo

B11 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

WNT-verantwoording 2019 SWV 23-02 PO

De WNT is van toepassing op SWV 23-02 PO.

Het voor SWV 23-02 PO toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000.

1. Bezoldiging topfunctionarisse^{1a}.

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

bedragen x € 1	R. Lenselink
Functiegegevens	Coördinerend directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01-01 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,6854
Dienstbetrekking?	Nee
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 93.765,00
Beloningen betaalbaar op termijn	
<i>Subtotaal</i>	€ 93.765,00
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 132.970,83
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ -
Totale bezoldiging	€ 93.765,00
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	
Gegevens 2018	
bedragen x € 1	R. Lenselink
Functiegegevens	Coördinerend directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01-01 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,5868
Dienstbetrekking?	Nee
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 80.275,00
Beloningen betaalbaar op termijn	
<i>Subtotaal</i>	€ 80.275,00
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 110.906,25
Totale bezoldiging	€ 80.275,00

Voor elke hierboven vermelde onverschuldigde betaling is een vordering ingesteld die is inbegrepen in de post 'Overige vorderingen'.

Bovenstaande gegevens over 2018 zijn niet opgenomen in de jaarrekening 2018 omdat gedacht werd dat dit niet nodig was, Het corrigeren hiervan heeft niet geleid tot een onverschuldigde betaling.

1d. Topfunctionarissen alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een bezoldiging van € 1.700 of minder

NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
P.J.G.A. Breur	Voorzitter van het bestuur
H.J. Gerichhausen	Penningmeester van het bestuur
F.E. Nijhuis	Lid van het bestuur
A.H.B. Timmerhuis	Lid van het bestuur
W.L. Slingerland	Voorzitter van de RvT
A. Donkers	Lid van de RvT
F.M.M. Konings	Lid van de RvT
L.P. Overakker	Lid van de RvT
H.J. Sprakel	Lid van de RvT
B.G. Gengler	Lid van de RvT, tot 01-03-2019

C. Overige gegevens

C1. Controleverklaring

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Raad van Toezicht van Stichting Samenwerkingsverband 23-02

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN JAARREKENING 2019

ONS OORDEEL

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Samenwerkingsverband 23-02 te Oldenzaal gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Samenwerkingsverband 23-02 op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijs-accountantsprotocol OCW 2019.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019;
2. het exploitatieoverzicht over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

DE BASIS VOOR ONS OORDEEL

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Samenwerkingsverband 23-02, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

NALEVING ANTICUMULATIEBEPALING WNT NIET GECONTROLEERD

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN HET BESTUUR EN DE RAAD VAN TOEZICHT VOOR DE JAARREKENING

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

ONZE VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;
 het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Enschede, 5 juni 2020
MAZARS N.V.

Bestuursbesluit

Vergadering Raad van Toezicht d.d. 24 juni 2020

Geachte Raad,

Hierbij stel ik u voor de jaarrekening 2019 vast te stellen met een positief saldo van € 409.840 en akkoord te gaan met de verwerking van voornoemd saldo in de reserves conform het voorstel resultaatbestemming.

Oldenzaal, 24 juni 2020

P.J.G.A. Breur
Voorzitter bestuur SWV 23-02,

Besluit Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht keurt de jaarrekening 2019 goed met een positief saldo van € 409.840 en gaat akkoord met de verwerking van voornoemd saldo aan de reserves conform het voorstel resultaatbestemming.

Oldenzaal, 24 juni 2020

W.L. Slingerland
Voorzitter

J. Reitsma
Lid

F.M.M. Konings
Lid

A. Donkers
Lid

L.P. Overakker
Lid

Bestuursbesluit

Vergadering Raad van Toezicht d.d. 24 juni 2020

Geachte Raad,

Hierbij stel ik u voor de jaarrekening 2019 vast te stellen met een positief saldo van € 409.840 en akkoord te gaan met de verwerking van voornoemd saldo in de reserves conform het voorstel resultaatbestemming.

Oldenzaal, 24 juni 2020

P.J.G.A. Breur
Voorzitter bestuur SWV 23-02,

Besluit Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht keurt de jaarrekening 2019 goed met een positief saldo van € 409.840 en gaat akkoord met de verwerking van voornoemd saldo aan de reserves conform het voorstel resultaatbestemming.

Oldenzaal, 24 juni 2020

W.L. Slingerland
Voorzitter

J. Reitsma
Lid

F.M.M. Konings
Lid

A. Donkers
Lid

L.P. Overakker
Lid